

NOBEL DERSHANELERİ

0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

1. Bir psikolog: "0-1 yaş arası dönemde, çocuğun temel güven duygusunu kazanması gerekir. Bu dönemde temel güven duygusu kazanılmadığı takdirde, daha sonra kazanılması güçtür." demektedir.

Bu psikolog hangi gelişim ilkesini vurgulamaktadır?

- A) Gelişim nöbetleşedir
B) Gelişim genelden özeledir
C) Gelişimde kritik dönemler vardır
D) Gelişim baştan ayağadır
E) Gelişimin belli aşamaları vardır

ÇÖZÜM:

Çocuklar bazı gelişim dönemlerinde ve yaşlarda belli tür öğrenmelere karşı yüksek duyarlılık gösterme eğilimindedirler. Çevre etkilerine karşı daha duyarlıdırlar ve çevrede düzenlenen öğrenme yaşantılarını diğer dönemlerden daha hızlı kazanabilirler. Psikologlar bu dönemlere **kritik gelişim dönemleri** adı vermektedirler. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.5). Erikson'un kişilik gelişim kuramından da hatırlayacağımız gibi 0-1 yaş çocukların kendine güven duygusunu kazanmaları için kritik bir dönemdir. Çocukların bu dönemde anne-baba ve çevrelerinden yakın ilgi görmeleri güven duygusunun kazanılması için önemlidir. 0-1 yaş arası dönem çocukların kişilik gelişimi için kritik bir dönemdir.

(Cevap C)

2. Ahmet önceleri bütün basketbolcuların uzun boylu olduğunu düşünmektedir. Sonraları ise kısa boylu bir basketbol oyuncusu görmüş ve genelde uzun boylu olmalarına rağmen kısa boylu basketbolcu olabileceğini de anlamıştır.

Ahmet'in önceki ve sonraki düşünceleri aşağıdaki-lerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Özümleme-özümleme
B) Özümleme-uyumsama
C) Uyumsama-dengeleme
D) Dengeleme-uyumsama
E) Örgütlenme-özümleme

ÇÖZÜM:

Özümleme, bireyin, kendisinde var olan bilişsel yapılarla (şemalarla) çevresine uyumunu sağlayan bilişsel bir süreçtir. Diğer bir deyişle çocuğun karşılaştığı yeni bir olayı, fikri, objeyi kendisinde daha önceden var olan bilişsel yapı içine alması sürecidir. Eğer mevcut bilişsel yapılar, yeni durumlara cevap vermek için uygun ise özümleme yapılır. Yeterli değilse, mevcut bilişsel yapılar yeniden düzenlenir (uyumsama) (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.36,37) Verilen parçada da çocuğun basketbolcu şeması 'uzun boylu insanlardır. Tüm basketbol oyuncularını bu şema içinde değerlendirirken özümleme yapmıştır. Daha sonra kısa boylu bir basketbolcu görünce mevcut şemasını değiştirmiş, kısa boyluların da basketbol oyuncusu olabileceğini anlamış yani uyumsama yapmıştır.

(Cevap B)

3. 4 yaşındaki Ayşe oyuncak bebeğinin yağmurda balkonda kalırsa, üşüyüp hastalanacağını düşünerek oyuncak bebeği içeri almıştır.

Ayşe'nin bu davranışı Piaget'nin bilişsel gelişim kuramı açısından hangi kavramla açıklanır?

- A) Canlandırıcılık
B) Sembolik oyun
C) Tepki
D) İçselleştirme
E) Ben merkezcilik

ÇÖZÜM:

Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre 4 yaşında bir çocuk işlem öncesi dönemdedir. Bu dönemin özellikleri: ben merkezcilik, tek yönlü düşünme, animizm (canlandırıcılık), tek yönlü sınıflama, sembolik oyun. **Animizm:** Canlı ve cansız nesneler arasında ayrım yapamama; sihirli - majik düşünce. (taşlar yaşıyor, lokomotifler canlıdır, ağaçlar düşünebilir, cam elimi acıttı, ağaç yapraklarını aşağıya ittiği için yapraklar düşüyor, vb.) Ayşe'nin bebeğinin dışarıda kaldığı için üşüyeceğini düşünmesi, cansız nesnelere canlılık özelliği verme olan animistik (canlandırma) bir düşünce tarzıdır.

(Cevap A)

4. Çevresel etkilere maruz kalmadan türe özgü organizmadaki biyolojik gelişim sürecine ne denir?

- A) Doğuştan donanım
B) Olgunlaşma
C) Hazırbulunuşluk
D) Gelişme
E) Gelişim

ÇÖZÜM:

Olgunlaşma, öğrenme yaşantılarından bağımsız, biyolojik olarak kalıtım tarafından kontrol edilen bir değişimdir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.3) Olgunlaşmada çevresel etmenlerin ve öğrenmenin etkisi yoktur. Organizmanın kendinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilmesi için tamamen kalıtsal etkilerle geçirdiği biyolojik gelişimdir.

(Cevap B)

5. Bir çocuk okula gittiği yoldan eve dönebilmektedir.

Piaget'ye göre bu çocuk hangi dönemdedir?

- A) İşlem öncesi
B) Somut işlemler
C) Soyut işlemler
D) Duyusal motor
E) İşlem sonrası

ÇÖZÜM:

Çocuğun gittiği yoldan eve geri dönebilmesi onun işlemleri tersine çevirebildiğinin bir kanıtıdır. Piaget'ye göre işlemleri tersine çevirebilme yeteneği çocuklarda somut işlemler döneminde kazanılmaktadır. Bu dönemde çocuklar somut nesneler üzerinde işlem yapabilir, üst düzey sınıflamaları anlayabilir ve işlemleri tersine çevirebilir ($2+3=5$ ise $5-3=2$)

(Cevap B)

PIAGET'İN BİLİŞSEL GELİŞİM DÖNEMLERİ

Dönem	Yaş aralığı	Özellikleri
Duyusal Motor Sensori motor dönem	0-2 yaş	Taklit bellek ve düşünceyi kullanmaya başlama Refleks düzeyindeki davranışlardan hedefe yönelik davranışlara geçme Nesne devamlılığı kazanma 5 duyu organını kullanmayı öğrenme Beden hareketlerini yönlendirebilme.
İşlem öncesi	2-7 yaş	Dil gelişiminin hızlanması Tek yönlü sınıflandırmalar yapma Ben merkezci düşünme (ego-santrizm) perspektif almadaki yetersizlik, Sembolik fonksiyonun ortaya çıkması, nesnelerin zihinde canlandırılabilmesi. Paralel oyun, yani çocuklar bir arada oynarken her çocuk diğerlerini yok sayıp kendi oyununu oynar. Toplu monolog Kişi sürekliliği Animizm: Cansız nesnelere canlıymış gibi davranmak.
Somut İşlemler	7-11 yaş	Mantıklı düşünme yeteneğinde gelişme Korunum kavramının kazanılması Sınıflama, sıralama, dağılma ve tersine çevirmenin başarılması
Soyut işlemler	11 yaş ve üstü	Soyut düşünme, bilimsel yöntemle problem çözme Değer ve inanç sistemi yaplandırma Görelilik kavramları edinilmesi Ergen ben merkezçiliği

KOHLBERG'İN AHLAK GELİŞİM KURAMI

GELENEK ÖNCESİ DÜZEY	1. EVRE CEZA VE İTAAT	2. EVRE ARAÇSAL İLİŞKİLER (BİREYSEL YARAR)
Başkalarının geliştirilmiş kurallarının varlığının tam olarak kavranmadığı, yaklaşık 10 yaşa kadar süren, ben merkezci düzey.	Doğruluk veya yanlışlıkla ilgili bir ahlaki yargıda bulunurken başkalarının duygu ve düşüncelerini dikkate almama, olayın sonucuna göre karar verme.	Doğruluk veya yanlışlıkla ilgili bir ahlaki yargıda bulunurken kendine yarar sağlayıp sağlamadığını dikkate alarak karar verme.
GELENEKSEL DÜZEY	3. EVRE KİŞİLERARASI UYUM	4. EVRE KANUN VE DÜZEN
Başkalarının beklentilerine ve toplumsal geleneklere uygun davranışlar göstermeye dayalı düzey.	Doğruluk veya yanlışlıkla ilgili bir ahlaki yargılar başka bireylerin görüşleri doğrultusunda verme.	Doğruluk veya yanlışlıkla ilgili bir ahlaki yargıda bulunurken, davranışların yasalara, kurallara ve sosyal düzene uygunluğuna göre karar verme.
GELENEK ÖTESİ DÜZEY	5. EVRE SOSYAL SÖZLEŞME	6. EVRE EVRENSEL AHLAK
İçinde yaşanan toplumu aşan şekilde, evrensel değerlere dayalı bir ahlak anlayışı.	Toplumsal kural ve yasaların toplumsal anlaşmalar olarak algılanması. toplumsal faydanın, moral değerlendirmelerde esas alınması.	Evrensel ahlaki ilkelere dayalı olarak değerlendirmelerde bulunma.

NOBEL 4410088

6. “Seni dolandırmayan birini sen de dolandır-mamalısın” anlayışı Kohlberg’in ahlak geliş-i-minde hangi evreye denk gelir?

A) Ceza ve itaat
B) Kontaks ve toplumsal yasa
C) Evrensel ahlak ilkeleri
D) Karşılıklılık
E) Araçsal ilişkiler eğilimi

ÇÖZÜM:

Araçsal ilişkiler eğilimi: Çocukların kendi ihtiyaç ve isteklerinin karşılanması önemlidir. Diğer insanların da ilgilerinin farkına varırlar ancak ahlaki yargıda bu-lunacakları zaman, başkalarının ihtiyaçlarını somut bir şekilde dikkate almakla birlikte, hala birinci planda kendileri vardır. Ne kadar alırlarsa o kadar vermeleri söz konusudur. “Sen benim sırtımı kaşı, ben de se-ninkini.” ata sözüne uygun davranmaktadırlar. (N. Senemoğlu, Gelişim öğrenme ve Öğretim, s.65) Ör-nekteki ahlaki yargıda karşılıklılık söz konusudur. Kohlberg’in ahlaki gelişim kuramına göre araçsal iliş-kiler eğilimi dönemine rast gelmektedir.

(Cevap E)

7. Aşağıdakilerden hangisi işlem öncesi dönemdeki çocuğun ben merkezci olduğunu gösterir?

A) Arkadaşlarıyla oynaması
B) Kendisinin sevdiği yemeği arkadaşının da sevdi-ğini düşünmesi
C) Nesneleri işlevleri dışında kullanması
D) Bebeği düştüğünde canının acıdığını düşünmesi
E) Tek yönlü sınıflama yapabilmesi

ÇÖZÜM:

Ben merkezci düşünme eğilimi Piaget’nin bilişsel ge-lişim kuramına göre işlem öncesi dönemde görül-mektedir.

Dönemin (İşlem öncesi dönem) en belirgin özelliği çocukların ben merkezci eğilimleridir. Örneğin çocu-ğun yürürken gökyüzündeki bulutların kendini izledi-ğini sanması ben merkezci düşünce örneğidir. (Dr. B. Tanık, Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, s:121)

Seçeneklere baktığımızda B seçeneğinde çocuk ye-mek sevmeye olayına arkadaşının açısından bakamaz ve onun da kendi sevdiği yemekleri sevdiğini düşü-nür.

(Cevap B)

8. Dersleri çok iyi olmayan ilköğretim 3. sınıf öğrenci-sine öğretmeni; “Senin ilerde başarılı olabileceğini bi-liyorum.” demiştir.

Öğretmenin bu sözü ile Erikson’un hangi gelişim dönemi vurgulanmıştır?

A) Güvene karşı güvensizlik
B) Bağımsızlığa karşı utanma ve şüphecilik
C) Girişkenliğe karşı suçluluk
D) Kimlik kazanmaya karşı rol karmaşası
E) Başarıya karşı aşağılık duygusu

ÇÖZÜM:

Başarıya karşı aşağılık duygusu dönemi, altı yaşın-dan oniki yaşına kadar sürer (ilköğretim birinci ka-deme). Erikson’a göre birey, kişilik gelişimi dönemle-rinden ilkinde “bana ne verildiyse ben oyum” ikinci-sinde “ne yaparsam oyum”, üçüncüsünde “hayal etti-ğim şeyi olacak kişiyim”, dördüncüsünde “ne öğrenir-sem oyum” inancına sahiptir. Bu dönemde çocuğun okula gitmesiyle sosyal dünyasında büyük bir geniş-leme meydana gelmiştir. Arkadaşlar ve öğretmenin çocuk üstündeki etkisi artarken ana babanın etkisi gi-derek azalmıştır. Çocukta işi planlama, işbirliği yapma ve işi başarma özel bir öneme sahiptir. Ba-şarma çalışkanlık duygusunu getirir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.77) Bu dönemde öğ-retmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmenler çocukları çalışmaya teşvik etmeli, yapabildiklerini desteklemeli ve başarma duygusunu öğrencilere tat-tırmalıdır. Örnekteki öğretmen de Erikson’un başa-rıya karşı aşağılık duygusu dönemine uygun dav-ranmıştır.

(Cevap E)

9. Karşılaştığı bir kaza sırasında, kurtarılacak kişinin sosyal statüsüne bakmaksızın hayati önem dere-cesini göze alan kişi hangi ahlak gelişimi dönemi-mindedir?

A) Evrensel ahlak
B) Saf çıkarıcı eğilim
C) Kişilerarası uyum
D) Ceza ve itaat eğilimi
E) Sosyal sözleşme eğilimi

ÇÖZÜM:

Evrensel ahlak ilkeleri eğilimi: Bu aşama ahlak gelişiminin sonuncu aşamasıdır. Kişi, ahlak ilkelerini kendisi seçip oluşturur. Bu ilkeler adalet, eşitlik, insan hakları gibi bazı soyut kavramlara dayalıdır. Bu ilke-leri ihlal eden kanunlara uyulmamalıdır. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s. 67) Kohlberg’in ahlak gelişim kuramının son evresi olan Evrensel ahlak döneminde olan bir birey için ahlaki bir yargıda en önemli kriter kişilerin haklarıdır. Bu dö-nemde olan bireye göre insan her şeyden önemlidir. Örnekteki durumda da kişi yardımda bulunurken ki-şilerin sosyal statülerine göre değil de hayati önemle-rine göre karar vermektedir. Bu, kişinin evrensel ah-lak döneminde olduğunu göstermektedir.

(Cevap A)

10. Aşağıdakilerden hangisi Vygotsky'nin eğitim ile ilgili görüşlerinden birisi değildir?

- A) Çevrenin insan üzerindeki etkisini önemser
- B) İşbirlikçi öğrenmeyi savunur
- C) Sosyal çevreyi önemser
- D) Öğrencinin bilişsel gelişiminin esas kaynağı kişisel psikolojik süreçlerdir
- E) Sosyolojik süreçleri önemser

ÇÖZÜM:

Rus psikologu Lev Vygotsky, çocuğun sosyal çevresinin bilişsel gelişiminde önemli bir rolü olduğunu ileri sürmüştür. Çocuklar, çevresindeki kişilerden ve onların sosyal dünyalarından öğrenmeye başlamaktadırlar. Çocukların kazandıkları kavramların, fikirlerin, olguların, becerilerin, tutumların kaynağı **sosyal çevreleridir**. Çocuğun içinde yaşadığı çevre, kültür, ona sağlanan uyarıcıların türünü ve niteliğini belirler. O halde **bilişsel gelişimin kaynağı, kişisel psikolojik süreçlerden önce insanlar ve kültür arasındaki etkileşimdir**. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.55-56) Vygotsky bilişsel gelişimde sosyal çevre üzerinde durmaktadır. Ona göre bilişsel gelişimi öncelikli olarak bireyin içinde yaşadığı çevre belirlemektedir. Bilişsel gelişimde kişisel psikolojik süreçler ikinci plandadır.

(Cevap D)

11. Aşağıdakilerden hangisi kritik dönemin belirleyici özelliğidir?

- A) Belli öğrenme yaşantılarını gerektirir
- B) Gelişim bu dönemlerde yavaşlar
- C) Bilişsel gelişim alanının ön plana çıktığı bir dönemdir
- D) Duyuşsal öğrenmelerin ağırlık kazandığı bir dönemdir
- E) Çevresel uyarıcı ve olayların çocuğun gelişim ve öğrenmesi üzerinde daha kuvvetli etkiye sahip olduğu dönemdir

ÇÖZÜM:

Çocuklar bazı gelişim dönemlerinde ve yaşlarda belli tür öğrenmelere karşı yüksek duyarlılık gösterme eğilimindedirler. **Çevre etkilerine karşı daha duyarlıdırlar ve çevrede düzenlenen öğrenme yaşantılarını diğer dönemlerden daha hızlı kazanabilirler**. Psikologlar bu dönemlere kritik gelişim dönemleri adı vermektedirler. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.5) Kritik dönemde bireyler çevre etkilerine karşı diğer dönemlere göre daha duyarlıdırlar. Örneğin fiziksel gelişim için doğum öncesi dönem kritik bir dönemdir, bu dönemde annenin kötü bir ortamda kalması, ilaç, alkol vb. kullanması fiziksel gelişimi sekteye uğratabilir.

(Cevap E)

12. Ayşe hanım kızına hiçbir kısıtlama getirmiyor ve hiçbir şeyine karışmıyor. Ayşe hanımın bu davranışını aşağıdakilerden hangisi açıklar?

- A) Demokratik tutum benimsemiştir
- B) Aşırı koruyucu tutum benimsemiştir
- C) Kızını hiç sevmiyor
- D) Çocuk yetiştirmede izin verici tutumu benimsemiştir
- E) Aşırı cezalandırıcı tutum benimsemiştir

ÇÖZÜM:

Ayşe hanımın davranışları çocuk yetiştirme tutumuyla ilgilidir. Demokratik tutum dengeli, tutarlı ve kararların aile içinde beraberce tüm aile fertleriyle alındığı bir tutumdur. Aşırı koruyucu tutum ise çocukların sürekli kontrol altında tutulduğu, kendi başlarına hiçbir faaliyete izin verilmediği bir tutumdur. İzin verici tutum da örnekteki gibi çocuğa hiçbir kısıtlama getirmeden her türlü etkinliğine izin verildiği bir tutumdur.

(Cevap D)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

Bilgi Notu !

Ana-baba Tutumları

Ana-babanın gözlenen davranışları ve tutumları, çocuğun etkinliklerini, cinsiyet rollerini, kısaca çocuğun tüm kişilik gelişimini etkilemektedir. (Senemoğlu, 2004)

Otokratik Tutum:	Çocuğun kendisini ifade etmesine fırsat verilmez. Anne ya da baba evin mutlak hakimidir ve söz sahibi olan yalnızca odur. Çocuklar karar veremedikleri gibi ebeveynce alınan karara da uymak zorundadır. Bu tutum doğrultusunda yetişen anne babanın çocukları ya saldırgan ya da içe kapanık kişilik özellikleri göstereceklerdir.
Yetkeci Tutum:	Çocuğa kısmen de olsa karar hakkı tanınır. Ancak son karar yine ebeveynlerce verilir.
Demokratik Tutum:	Çocuğa kendini ifade edebilme hakkı tanınır, hem çocuğun hem de anne-babanın karşılıklı hakları vardır. Anne-baba-çocuk iletişiminde ve etkileşiminde belirleyici olan da bu karşılıklı haklardır.
Eşitlikçi Tutum:	Çocuğun ve anne babanın rolleri aynı düzeydedir.
İzin Verici Tutum:	Anne-baba sadece onay verici konumdadır. Ağırlık çocuğun üzerindedir ve çocuğun yapıp etmelerine anne - baba sadece onay vermektedirler.
Bırak Yapsıncı Tutum:	Çocuk anne ve babanın kararlarına uyup uymamakta serbesttir.
İlgisizlik:	Ebeveynler çocuklarının davranışlarıyla ve eğitimleriyle ilgilenmezler.

NOBEL DERSHANELERİ 0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

1. Yemek masasının etrafında dolaşan köpeğe, yemek yiyen çocuklar bazen yediklerinden vermektedir. Bir gün anneleri etrafı kirlletiyorsunuz diye kızınca bir daha köpeğe yiyecek vermezler.

Bu durumda köpek nasıl tepki gösterir?

- A) Bir daha yiyecek istemez
B) Önceleri yiyecek isteme davranışı artar sonra söner
C) Çocuklara gitme olasılığı artar
D) Annenin yanına gider
E) Köpek, yemek isteme davranışından vazgeçer

ÇÖZÜM:

Öğrenilen davranışlar uzun süre pekiştirilmezse davranışın görülme sıklığı azalır ve davranış söner. Örnekte de köpeğe yiyecek pekiştireci verilmezse yemek masasına gelip yiyecek isteme davranışı sönecektir. Fakat unutulmaması gereken nokta sönmeyen başlangıcında davranışın (köpeğin yiyecek istemesi) şiddetinde artma olacağıdır. Pekiştireç verilmediğinde davranışta görülen bu artma sönmeyen habercisidir.

(Cevap B)

2. "Topu yatağının altına kaçan çocuk diğer oyuncaklarını topa çarptırarak topu çıkarmak istemiş ancak bunu başaramamıştır. Sonraki birkaç denemesi de yine başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Daha sonra uzakta kumandalı arabasıyla topu yönlendirerek çıkarabileceğini keşfetmiştir."

Yukarıda anlatılan parçada çocuğun topunu yatağının altından çıkarmayı öğrenmesi ne tür bir öğrenmedir?

- A) Kavrama yoluyla öğrenme
B) Bilgiyi işleme yoluyla öğrenme
C) Deneme yanılma yoluyla öğrenme
D) Edimsel öğrenme yoluyla öğrenme
E) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme

ÇÖZÜM:

Köhler'e göre kişi, önceki bildiği yollarla problemin çözümüne ulaşamayınca, oturup düşünmekte, etrafı gözden geçirmekte ve çözüme ani ve zihinsel olarak ulaşmaktadır. Bu öğrenmelere kavrama yoluyla öğrenme denir. Birey çözümü bulmak için çevresel uyarıcıları değerlendirir. Çözüm anidir ve tamdır. Bu örnekte de çocuk çevredeki uyarıcıları değerlendiriyor ve yatağının altına kaçan topunu uzaktan kumandalı arabasıyla çıkarabileceğini keşfediyor.

(Cevap A)

Bilgi Notu !

Kavrama Yoluyla Öğrenme

Kavrama bilişsel kurama dayalı bir öğrenme yöntemidir. Çözülmesi gereken problemin öğeleri arasındaki ilişkinin birden bire görülmesi ile gerçekleşen öğrenmedir. Kavrama yoluyla öğrenmede en önemli rol organizmanın muhakeme gücü ve sezgisidir. Gestalt psikolojisinin etkisi altında gelişmiş olup, çocuk ve yetişkinlerde görüldüğü gibi insana yakın hayvanlarda da görülebilmektedir.

Kavrama yoluyla öğrenme 3 aşamada gerçekleşmektedir;

1. Hazırlık aşaması: Denemeler yapılır ama sonuca ulaşılmaz.
2. Kuluçka / bekleme dönemi
3. Sonucun birden bire ortaya çıkması

3. Telefon numarasını arkadaşına söylerken rakamları tek tek değil de, 325 46 33 gibi gruplandırarak söylemek aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırır?

- A) Hatırd tutma B) Hafızaya kaydetme
C) Kısa süreli bellek D) Uzun süreli bellek
E) Ezberleme

ÇÖZÜM:

Hatırd tutmayı kolaylaştırmayla ilgili olarak günlük yaşamdan çok sayıda örnek verilebilir. Örneğin telefon numaramızı soran birine direkt olarak milyon haneli bir sayı söylemek yerine çoğunlukla 3-2-2 şeklinde bir gruplama dahilinde telefon numaramızı söyleriz. (Dr. B. Tanık, Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, s. 245)

Kısa süreli bellek aynı anda ortalama 7+2 bilgiyi alabilir. Bu nedenle bilgiyi gruplamak kısa süreli belleğin kapasite sınırlılığını azaltır. Yani yedi numaralı bir telefon numarasını 325 46 33 şeklinde üç birime indiririz. Böylece hem yeni gelecek bilgiye kısa süreli bellekte yer açmış hem de bilgiyi hatırd tutarak uzun süreli belleğe kolay aktarmış oluruz. Bilgi kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılmadığı takdirde unutulur.

(Cevap A)

4. Aşağıdakilerden hangisi öğrenilmiş bir davranış değildir?

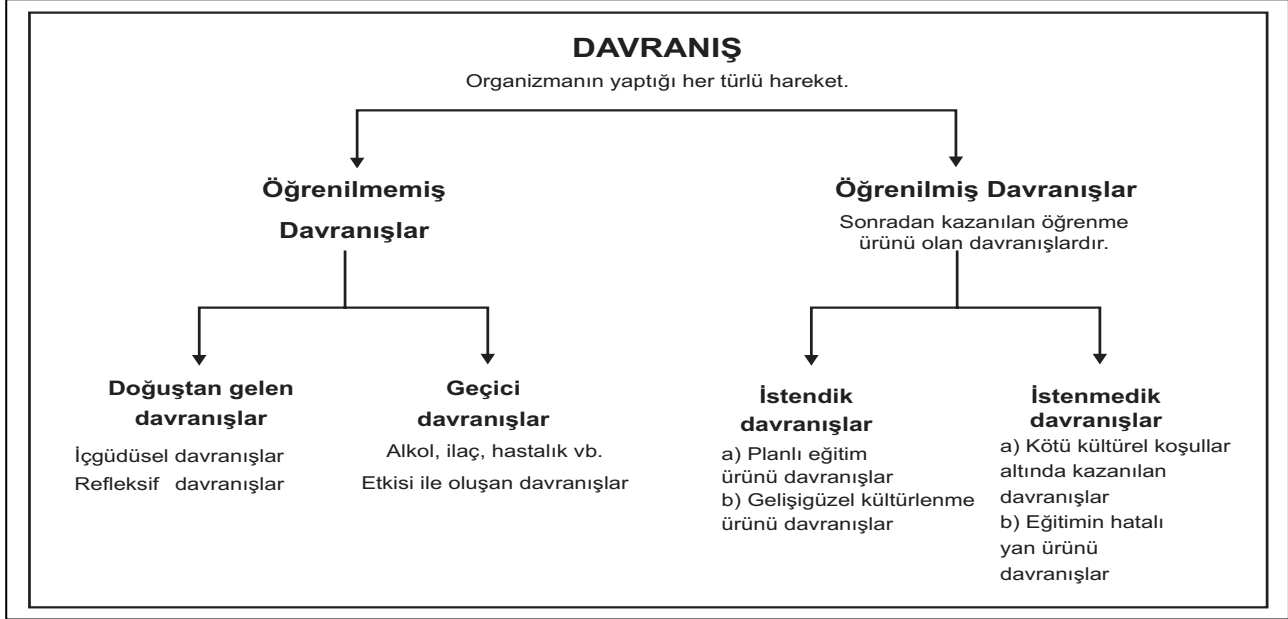
- A) Çocuğun sınavda karşılaştığı bir matematik problemini çözmesi
B) Çocuğun ezberlediği şiiri yıl sonu müsameresinde okuması
C) Ahmet'in boş vakitlerinde kitap okuması
D) Veli'nin arkadaşlarının yanında sigara içmesi
E) Ayşe'nin rahatsızlanıp ateşi çıktığında huzursuzluk ve mızırlık davranışları sergilemesi

ÇÖZÜM:

Öğrenme; davranışlarda meydana gelen kalıcı izli değişikliklerdir. Hastalık, alkol, uyuşturucu madde kullanımı vb. sonucunda meydana gelen geçici davranış değişiklikleri öğrenilmiş davranış olarak nitelendirilemez. Seçeneklere baktığımızda E seçeneğindeki Ayşe'nin gösterdiği davranışlar hastalık sonucudur, geçicidir ve öğrenilmiş bir davranış değildir.

(Cevap E)

5. Evde yemeğini bitirmeden kalkan Selim anaokuluna gittiğinde öğretmenin yemeğini bitirmeden kalkan arkadaşını azarladığını görüyor ve anaokulundayken yemeğini bitirmeden kalkmıyor ama eve gelince yine yemeğini bitirmeden kalkıyor.

Selim'in bu davranışı aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

- A) Genelleme
- B) Ayırt etme
- C) Koşullu tepki
- D) Koşulsuz tepki
- E) Alışkanlık

ÇÖZÜM:

Selim ana okulunda yemeğini bitirmeden masadan kalkmamayı başka bir arkadaşının davranışının sonucunu gözleyerek öğrenmiştir. Eğer Selim aynı davranışı (yemeğini bitirmeden masadan kalkmama) evde de gösterseydi genellemiş olacaktı. Fakat Selim ana okulu ve evi birbirinden ayırt etmiştir.

(Cevap B)

6. Bir aslana merdivenin başına oturmayı öğretmek isteyen bakıcı aslana önce ilk merdivene çıktığında sonra 2. sonra 3. vs. sonra en üste çıkıp oturduğunda et vermiştir.

Bakıcının kullandığı yöntem hangisidir?

- A) Kademeli yaklaşma
- B) Modelden öğretme
- C) Klasik koşullandırma
- D) Sistematiik duyarsızlaştırma
- E) Simgesel pekiştirme

ÇÖZÜM:

Kademeli yaklaşım: Önce, gösterilen davranışlardan istenilen davranışa en yakın olan davranış pekiştirilmekte, bir müddet sonra daha yakını ve giderek daha yakını pekiştirilerek beklenen davranışın gösterilmesi sağlanmaktadır. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.157) Verilen örnekte de aslana en üst basamakta oturma davranışını öğretmek için bu davranışa yakın olan davranışlar kademeli olarak pekiştirilmiştir.

(Cevap A)

NOBEL
441088

7. Çocuk eğitiminde premack ilkesini benimseyen bir baba aşağıdakilerden hangisini söylerse premack ilkesine uygun olur?

- A) Dersini bitirirsen bilgisayarda oyun oynayabilirsin
- B) Televizyon izledikten sonra dersini çalışmalısın
- C) Önce matematik ödevlerini yap sonra kitap oku
- D) Meyve mi yersin yoksa tatlı mı
- E) Yaramazlık yaparsan seni parka götürmem

ÇÖZÜM:

Kişilerin yapmak istedikleri davranışların belli bir sırası vardır. Çocuk için çikolata sebze yemekten daha üst sırada yer alır. Premack ilkesi de kişinin yapmak istediği davranışı yapmak istemediği davranış için pekiştireç olarak kullanmaktır. Seçeneklere baktığımızda A seçeneğinde bilgisayar oynama ders çalışma için pekiştireç olarak kullanılmıştır.

(Cevap A)

8. Öğretmen öğrencilerine bir soru sormuş ve öğrenciler parmaklarını kaldırmıştır. Öğretmen bir öğrenciye söz vermiş ve sorunun yanıtını almıştır. Bunun üzerine öğretmen cevap veren öğrenciye ve elini kaldıran öğrencilere teşekkür etmiştir.

Öğretmenin teşekkür etmesi ne ile açıklanabilir?

- A) Sürekli pekiştirme
- B) Sabit aralıklı pekiştirme
- C) Değişken oranlı pekiştirme
- D) Değişken aralıklı pekiştirme
- E) Sabit oranlı pekiştirme

ÇÖZÜM:

Öğretmenin öğrencilerin davranışlarını pekiştirmesi sürekli bir pekiştirme değildir. Öğrencilerin tüm olumlu davranışları pekiştirilmiştir. Bir davranış kazandırılırken ilkönce sürekli pekiştirme yapılır daha sonra diğerlerine geçer. Davranış kazanıldıktan sonra diğer pekiştirme tarifelerine geçilmelidir. Ayrıca sönmeye karşı en dirençli pekiştirme tarifesi sürekli pekiştirme değildir.

(Cevap A)

NOBEL
4410088

Bilgi Notu !

Premack İlkesi (Büyükanne Kuralı)

İnsanların belli bir andaki olası davranışlarıyla ilgili olarak Premack bir kuram geliştirmiştir. Buna göre,

a) Kişinin, belli bir durumda yapmak istediği davranışların bir sıralaması vardır. Yani, kişinin en önce yapmak istediği davranış başta olmak üzere, o olmazsa yapmak isteyeceği davranış, sonraki yapmak isteyebileceği davranış, vb. şeklinde kişinin yapmak istediği davranışlar sıralanır.

b) Bu sıralamada alt sıralarda bulunan bir davranış için üst sıralardaki bir davranış pekiştireç olarak kullanılabilir. Örneğin, TV seyretmek isteyen bir çocuğa, önce dersine çalışması gerektiği, sonra TV seyretmesine izin verileceğini söylemek.

Premack, davranışın davranışla pekiştirilmesinin yolunu kurallaştırmıştır.

Örnek; "Yemeğini bitirirsen dondurmaya yiyebilirsin." Burada çocuğa yemeğini bitirmesi için dondurma ödül olarak verilmektedir. Yapılma ihtimali yüksek olan davranış, daha sonra verilmektedir

9. Bir öğretmen sınıfta olumlu bir davranış geliştirmek istiyor. İsteddiği davranışı pekiştirmek ve kalıcılığını sağlamak için öğretmen hangisini yaparsa en doğru olur?

- A) Öğretmene kadar sürekli, sonra aralıklı pekiştirmeli
- B) Davranışı sürekli pekiştirmeli
- C) Sadece doğru davranışı pekiştirmeli
- D) Doğru davranışı belirli zaman aralıklarıyla pekiştirmeli
- E) Davranışı öğrencinin beklemediği zamanlarda sürpriz olarak pekiştirmeli

ÇÖZÜM:

En basit pekiştirme tarifesi sürekli pekiştirme değildir. Bu tarife, deneye yeni bir şey öğretirken kullanılmalıdır. Tepki öğrenildikten sonra sürekli pekiştirme bırakılıp diğer pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.163) Öğrenci davranışı kazanana kadar sürekli pekiştirilmeli davranış kazanıldıktan sonra aralıklı pekiştirmelere geçilmelidir.

(Cevap A)

PEKİŞTİRME TARİFELERİNİN ÖZELLİKLERİ				
Tip	Tarife	Açıklama	Yararı	Sakıncası
SÜREKLİ	Sürekli	Her doğru davranış pekiştirilir.	Davranış çabuk yerleşir.	Davranış çabuk kaybolur.
KESİNTİLİ	Sabit oranlı	Belirli sayıda tekrar edilen davranış pekiştirilir.	Yavaş kaybolur.	Yavaş yerleşir.
	Sabit aralıklı	Davranış belirli zaman aralıkları sonunda pekiştirilir.	Yavaş kaybolur.	Yavaş yerleşir.
	Değişken oranlı	Farklı sayıda tekrar sonunda davranış pekiştirilir.	Çok yavaş kaybolur.	Çok yavaş yerleşir.
	Değişken aralıklı	Davranış değişken zaman aralıkları sonunda pekiştirilir.	Çok yavaş kaybolur.	Çok yavaş yerleşir.

9. Bir öğretmen sınıfta olumlu bir davranış geliştirmek istiyor. İstediği davranışı pekiştirmek ve kalıcılığını sağlamak için öğretmen hangisini yaparsa en doğru olur?

- A) Öğretene kadar sürekli, sonra aralıklı pekiştirmeli
B) Davranışı sürekli pekiştirmeli
C) Sadece doğru davranışı pekiştirmeli
D) Doğru davranışı belirli zaman aralıklarıyla pekiştirmeli
E) Davranışı öğrencinin beklemediği zamanlarda sürpriz olarak pekiştirmeli

ÇÖZÜM:

En basit pekiştirme tarifi sürekli pekiştirme. Bu tarife, deneğe yeni bir şey öğretirken kullanılmalıdır. Tepki öğrenildikten sonra sürekli pekiştirme bırakılıp diğer pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.163) Öğrenci davranışı kazanana kadar sürekli pekiştirilmeli davranış kazanıldıktan sonra aralıklı pekiştirmelere geçilmelidir.

(Cevap A)

10. Cezaya alternatif olarak kullanılabilecek yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olumsuz pekiştirme yapma
B) Aralıklı pekiştirme uygulama
C) Ortama yeni bir uyarıcı katma
D) Olumlu pekiştirme yapma
E) Olumsuz davranışları görmezden gelme

ÇÖZÜM:

Skinner cezaya alternatif olarak şunları önermektedir.

- İstenmeyen davranışa neden olan ortamı değiştiriniz
- İstenmeyen davranışı bıkıncaya kadar yaptırınız (bıktırma)
- Eğer istenmeyen davranış çocuğun gelişim döneminin bir özelliği ise, çocuğun bu dönemi atlattığını sabırla bekleyiniz
- İstenmeyen davranışı görmezden gelip, istenen davranış gördüğünüzde hemen pekiştiriniz
- Cezalandırmaya alternatif en etkili süreç sönmedir. Ancak uzun zaman alır ve sabırla beklemeyi gerektirir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s. 155 -156)

Yukarıda da belirtildiği gibi cezaya alternatif en etkili yol görmezden gelerek söndürmedir.

(Cevap E)

NOBEL
441088

11. Boş zamanlarında otobüs terminalinde dolaşmayı seven bir kişi bir gün iş gereği bir ile gitmesi gerektiğinde doğruca o ile giden otobüs yazıhanesine gitmiştir.

Bu ne tür öğrenmedir?

- A) Kavrama yoluyla
- B) Gizil öğrenme
- C) Sosyal öğrenme
- D) Deneme yanılma yoluyla öğrenme
- E) Edimsel öğrenme

ÇÖZÜM:

Gizil öğrenme terimini Edward Tolman ortaya atmıştır. Tolman fareler üzerinde deneyler yapmıştır. Tolman'a göre farenin labirent içinde amaca ulaşması, zincirlenmiş koşullamalardan çok kognitif (bilişsel) bir sürecin ürünüdür. Gizil öğrenme ise öğrenme sürecinin deney yapılırken kendini göstermediği, fakat daha sonraki bir anda öğrenilen davranışın ortaya çıktığı durumlara verilen addır. Öğrenme sonucunda meydana gelen davranış değişikliği hemen gözlenmeyebilir, öğrenme sonucu ürün daha sonra da ortaya çıkabilir. Örnekte de terminalde dolaşırken öğrenilenler daha sonra kişinin ihtiyacı olduğunda ortaya çıkıyor.

(Cevap B)

12. Elindeki yap bozu şekil ilişkisine göre değil de rasgele yerleştirmeye çalışan bir kişi ne yapmaktadır?

- A) Deneme-yanılma
- B) Kavrama
- C) Gizil öğrenme
- D) Modelden öğrenme
- E) Edimsel koşullanma

ÇÖZÜM:

Deneme yanılma yoluyla öğrenmede birey rasgele davranışlar dener ve bunlar arasından olumlu tepkiyi aldığını öğrenir. Yap bozu rasgele deneyerek şekil ilişkisine bakmaksızın yapma, deneme yanılma yoluyla öğrenmedir.

(Cevap A)

13. Aşağıdakilerden hangisi modelden öğrenilemez?

- A) Özgün bir beste yapabilme
- B) Araba kullanabilme
- C) Müzik aleti çalabilme
- D) Çocuğun kalemi tutması
- E) Kitap okuma alışkanlığı kazanma

ÇÖZÜM:

Bandura'ya göre gözlemci, modelden beş şey öğrenmektedir.

- 1) Birey başkalarını gözleyerek yeni bilişsel beceriler ve psikomotor beceriler öğrenebilir.
- 2) Bireyin modeli gözlemesi sonucu önceki öğrenmiş olduğu yasaklar ya güçlenir ya da zayıflar.
- 3) Gözlemci için model sosyal bir harekete geçirici olarak görev yapabilir. Gözlemci yeni değerler, inançlar kazanabilir.
- 4) Gözlemci modelden çevrenin ve eşyaların nasıl kullanıldığını da öğrenir.
- 5) Gözlemci modelin duygularını açıklama biçimini gözleyerek kendisi de benzer biçimde duygularını açıklayabilir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.229-230)

Yukarıda belirtilenlere göre yeni bir içerik oluşturma, özgün bir eser meydana getirme gibi davranışlar modelden öğrenilemez.

(Cevap A)

14. Ali öğretmen arkadaşına öğrencilerin büyük bir bölümünün matematik dersinde öğrendikleri integral konusunun pratikte nasıl kullanıldığını ve hangi amaca yönelik olduğuna ilişkin fikirlerinin bulunmadığını söyler.

Bu durumda önceden öğrenildiği halde gerekli durumda pratik yaşamda kullanılmayan bilgi öğrenme psikolojisinde en iyi hangi kavramla açıklanabilir?

- A) Durağan
- B) Yanlış
- C) Eksik
- D) Olgunlaşmamış
- E) Transfer

ÇÖZÜM:

Öğrenilen bilginin karşılaşılan farklı durumlarda kullanılabilesine transfer denir. Yukarıda anlatılan olayda öğrencilerin öğrendikleri teorik bilgileri uygulamaya geçiremedikleri yani hedef davranışlardan uygulama basamağına geçemedikleri vurgulanmaktadır. Bilişsel hedef taksonomisinde uygulama basamağı öğrenilen bilginin yeni durumlarda kullanılması yani bilginin transfer edilmesini kapsamaktadır.

(Cevap E)

Bilgi Notu !

- ♦ Birbirine benzer, aynı tip faaliyetler arasında transfer derecesi yüksektir.
- ♦ Uyarıcılar farklı (traktör - taksi) tekiler aynı ise "olumlu transfer" olur.
- ♦ Uyarıcılar aynı (daktilo) tepkiler farklı ise (iki parmak – on parmak ile yazma) ise negatif transfer olur.
- ♦ Birbirinden tamamen farklı faaliyet dalları arasında transfer yok gibidir. Örneğin futbol oynamış olmanın matematik üzerinde bir etkisi hemen hemen yok gibidir.
- ♦ İki öğrenme alanı muhteva, teknik ve ilke bakımından birbirine ne kadar çok benzerse, transfer oranı da o ölçüde yüksek olur.
- ♦ Transfer, öğrenenin o zamana kadar öğrendiklerine bağlıdır.
- ♦ Transfer derecesini yükselten başka bir faktörde zeka seviyesidir. Zeka derecesi yüksek bireylerde transfer oranı yüksektir.

15. Babasından sürekli dayak yiyen bir çocuğun şiddet yanlısı olması hangi tür öğrenmedir?

- A) Gözleyerek
- B) Modelden
- C) Gizil
- D) Klasik koşullanma
- E) Edimsel koşullanma

ÇÖZÜM:

Bandura'ya göre modelden öğrenilebilecek davranışlardan biri de modelin değer ve inançlarıdır. Aynı zamanda gözlemci modelin duygularını açıklama biçimini de öğrenebilir. Çocuklar için ebeveynleri en önemli modellerdir. Çocuk anne ve babasını model alır. Saldırgan bir model olan babanın çocuğunun da şiddet yanlısı olması modelden öğrenilen bir davranıştır.

(Cevap B)

16. Bir öğretmen davranışın öğretilmesinde değişken oranlı pekiştirme kullanmaktadır. Fakat her seferinde pekiştireci değiştirmektedir.

Öğretmenin pekiştireci her seferinde değiştirmesinin amacı ne olabilir?

- A) Öğrencinin pekiştirece alışmasını engellemek
- B) Hangi pekiştirecin daha etkili olduğunu belirlemek
- C) Aynı pekiştirece bağlı kalmamak
- D) Pekiştirecin değil pekiştirme tarifesinin etkililiğini ortaya çıkarmak
- E) Öğrenci özelliklerine uygun pekiştireci bulmak

ÇÖZÜM:

Pekiştireç öğrencinin özelliklerine cevap verecek nitelikte olmalıdır. Pekiştirecin işlevini yerine getirebilmesi için öğrenci için çekici olmalıdır. Aynı pekiştireci sürekli kullanmak öğrenciyi bıktırır ve pekiştireç özelliğini yitirir. Bu sebepten eğitim ortamında kullanılan pekiştireçler sürekli değiştirilmelidir.

(Cevap A)

17. Soğukta kalınca da yüzümüz kızarır, bir şeyden utanınca da yüzümüz kızarır.

Bu iki durum sırasıyla öğrenmede hangi durumlara örnektir?

- A) Koşullu uyarıcı - Koşulsuz uyarıcı
- B) Koşulsuz uyarıcı - Koşullu uyarıcı
- C) Klasik - Edimsel
- D) Koşullu tepki - Koşulsuz tepki
- E) Koşulsuz tepki - Koşullu tepki

ÇÖZÜM:

Soğuk insanlar için koşulsuz bir uyarıcıdır. Soğuğa karşı insanların yüzünün kızarması koşulsuz uyarıcıya verilen tepki yani koşulsuz tepkidir. Utanılacak bir şey ise koşullu bir uyarıcıdır, buna verilen yüzün kızarması tepkisi de koşullu tepkidir. Soğukta yüzün kızarması koşulsuz, utanınca yüzün kızarması da koşullu tepkidir.

(Cevap E)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

18. İlköğretim 5. sınıfta okuyan Ayşe, bisikletini babasından izin almadan arkadaşlarına ödünç veriyor. Bisiklet arkadaşının birindeyken bozuluyor. Babası Ayşe'ye "Bisikletini arkadaşlarına verirken böyle olur" diyor. Daha sonra Ayşe bisikleti arkadaşlarına vermiyor.

Ayşe'nin bu davranışı aşağıdaki gelişim kavramlarından hangisiyle açıklanabilir?

- A) Ceza
- B) Olumsuz pekiştireç
- C) Olumlu pekiştireç
- D) Transfer
- E) Sönme

ÇÖZÜM:

Olumsuz pekiştireç organizma için olumsuz bir durumun ortamdaki çekilmesi ile davranış sıklığının artırılmasıdır. Bu durumda kızın bisikletini arkadaşlarına verme davranışını ortamdaki çekmesi yani bisikletini vermemesi babası için olumsuz bir pekiştireçtir.

(Cevap B)

19. Ayşe evde yaramazlık yaptığı zaman annesi tarafından hiçbir tepki görmemektedir ve her istediği yerine getirilmektedir. Ana okulunda ise Ayşe'nin bu davranışı öğretmeni tarafından dikkate alınmamaktadır.

Yukarıdaki paragraftaki davranışlar aşağıdaki eşlemlerden hangilerine örnektir?

- A) Genelme - ayırt etme
B) Klasik koşullanma - ayırt etme
C) Genelme - sönme
D) Ayırt etme - sönme
E) Sönme - ayırt etme

ÇÖZÜM:

Ayşe'nin evde yaptığı yaramazlıklar sonucu hiçbir tepki görmemesi ve her isteğinin yerine getirilmesi bu davranışlar için bir pekiştirme. Ayşe'nin bu davranışları ana okulunda da sürdürmesi bu durumu genellediğini gösterir. Öğretmenin yaramazlık davranışlarını pekiştirmemesi yani tepki vermemesi sönmedir. Pekiştirilmeyen davranışlar söner. Soru bu haliyle genelme-sönmedir. Ancak Ayşe ana okulunda öğretmeni tepki vermediği için ana okulunda yaramazlık yapmaz şeklinde olsaydı cevap genelme-ayırt etme olurdu.

(Cevap C)

20. Aşağıdakilerden hangisi bilişsel öğrenmenin temel özelliğidir?

- A) Zihinsel işlevler daha çok kullanılır
B) Zihin kas kontrolünü gerektirir
C) Öğrencinin ilgi ve tutumlarını kapsar
D) Öğrencinin güdü düzeyi ile ilgilidir
E) Fiziksel becerilerini ilgilendirir

ÇÖZÜM:

Öğrenme eğitim ortamında üç boyutta ele alınmaktadır. **1. Bilişsel öğrenmeler;** Bilme, anlama, problem çözme, analiz etme, sentez ve değerlendirme yapma gibi zihinsel etkinliklerle ilgili özellikleri kapsayan öğrenmeler. **2. Psikomotor öğrenmeler;** Zihin kas koordinasyonunu gerektiren öğrenmeler. **3. Duyuşsal öğrenmeler;** Değer, ilgi, tutum gibi bireyin duyuşsal özelliklerini kapsayan öğrenmelerdir. Bilişsel öğrenmeler daha çok zihinsel işlevleri ilgilendirir.

(Cevap A)

21. Bir alanda öğrenilmiş bilgi ve becerilerin bir başka alandaki öğrenmeyi kolaylaştırmasına ne denir?

- A) Genelme B) Bilişsel öğrenme
C) Negatif transfer D) Zihinde canlandırma
E) Olumlu aktarma

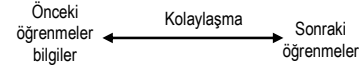
ÇÖZÜM:

Bir alandaki daha önceden öğrenilen bir bilgi ya da becerinin başka bir alandaki öğrenmeleri kolaylaştırmasına olumlu aktarma denir. Örneğin bisiklet kullanmasını bilen bir kişinin motosiklet kullanmayı kolay öğrenmesi olumlu bir aktarmadır ya da bağlama çalmasını bilen bir kişinin gitar çalmayı kolay öğrenmesi gibi.

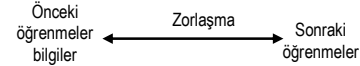
(Cevap E)

Bilgi Notu !

Olumlu aktarma:

Olumsuz aktarma:

22. Mert okula yeni başlamıştır. Fakat okulda öğretmeni ile anlaşamamış ve bir takım olumsuzluklar yaşamıştır. Mert'te bir süre sonra okul korkusu oluşmuş ve okula gitmek istememiştir.

Mert'te okul korkusunun oluşmasını ne ile açıklayabiliriz?

- A) Edimsel koşullanma
B) Sosyal öğrenme
C) Gizil öğrenme
D) Kavrama yoluyla öğrenme
E) Tepkisel koşullanma

ÇÖZÜM:

Bazı çocukların mutlu ve istekli bir şekilde bazılarının da ağlayarak ve korkarak okula gitmelerinin nedeni acaba nedir? Çocukların farklı duygulara sahip olmalarının nedeni; okul ve çevrelerinde, kendilerine mutluluk veren ya da kaygı, korku yaratan uyarıcıları ilişkilendirmeleridir. Okul başlangıçta nötr bir uyarıcıdır. Çocuk okula ilk gittiği gün, kendisini seven, yumuşak davranan, kendisi ile oynayan bir öğretmenle karşılaştıysa, bu sevecen öğretmenin yarattığı olumlu etki, öğretmenle birlikte olan okul tarafından da paylaşılacak, öğretmenin oluşturduğu mutluluk duygusunu okul da meydana getirecektir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.104-105) Fobik bütün öğrenmelerin kaynağı klasik koşullanmadır. Öğrencilerin okuldan, bir dersten korkmaları da klasik koşullanmanın ürünüdür.

(Cevap E)

23. Aşağıdakilerden hangisi klasik (tepkisel) koşullanmaya örnektir?

- A) Bir yemeğin görüntüsünün mide bulandırması
- B) Derse zamanında gelme
- C) Ödevlerini sadece öğretmenin kontrol ettiği günler yapma
- D) Matematik problemi çözme
- E) Haritaya bakarak yol bulma

ÇÖZÜM:

Klasik koşullanma daha çok tepkisel davranışlarımızı ilgilendirir. Tepkisel davranışlar herhangi bir uyarıcı tarafından oluşturulurlar. Reflekslerin tümü tepkisel davranıştır. Örneğin karanlıkta göz bebeğinin genişlemesi, sevdiğimiz bir yemeği görünce ağızımızın sulanması birer tepkisel davranıştır. Seçeneklere baktığımızda öğrenme sonuçlarından sadece A seçeneğindeki mide bulanması tepkisel bir davranıştır. Bu sebepten bir yemeği görünce mide bulanması tepkisel koşullanmadır.

(Cevap A)

24. Yanıp sönen ışık ilk başlarda bireylerde herhangi bir tepkiye neden olmamaktadır. Bir müddet sonra ise koşullanma gerçekleştirilmiş ve kişinin yanıp sönen ışığa tepki vermeye başladığı görülmüştür. Yanıp sönen ışık göz kırpmaya tepkisini ortaya çıkarmaya başlamadan önce ne tür bir uyarıcıdır?

- A) Koşullu uyarıcı
- B) Koşulsuz uyarıcı
- C) Koşullu tepki
- D) Nötr uyarıcı
- E) Koşulsuz tepki

ÇÖZÜM:

Pavlov'un klasik koşullanma deneyinde köpeğe ilk önce zil sesi veriliyor, köpek bu sese tepki vermiyor. Daha sonra zil sesinin ardından et tozu veriliyor ve zil sesi ile et tozu koşullandırılıyor. Koşullanma sonunda köpek başlangıçta tepki vermediği (nötr uyarıcı) zil sesine salya tepkisi vermeye başlıyor. Koşullanma gerçekleştiikten sonra artık zil sesi köpek için koşullu bir uyarıcı oluyor. Örneğe baktığımızda yanıp sönen ışığa ilk başta yani koşullanma olmadan önce hiçbir tepki verilmiyor. Bu durumda yanıp sönen ışık nötr bir uyarıcıdır. Koşullanma gerçekleştiikten sonra ise ışık artık birey için koşullu bir uyarıcıdır.

(Cevap D)

25. Aşağıdakilerden hangisi sönmeyi sağlar?

- A) Davranıştan sonra koşullu uyarıcı verilmesi
- B) Koşullu uyarıcıya benzer nitelikte uyarıcılar verilmesi
- C) Koşulsuz uyarıcının bir süre tek başına verilmesi
- D) Koşullu uyarıcının koşulsuz uyarıcı ile aynı anda verilmesi
- E) Koşullu uyarıcının bir süre koşulsuz uyarıcı olmaksızın tek başına verilmesi

ÇÖZÜM:

Koşullu uyarıcı, koşulsuz uyarıcının etkisini yeterince paylaştıktan sonra, diğer bir deyişle koşullu uyarıcı (ses) tek başına koşullu tepkiyi (salya) meydana getirdikten sonra, uzun süre koşulsuz uyarıcı (et) olmadan, **koşullu uyarıcı (ses) tek başına verildiği takdirde** bir müddet sonra koşullu tepkinin (salya) azaldığı ve yok olduğu görülür. Koşullu uyarıcının artık tek başına koşullu tepkiyi oluşturmamasına sönme denir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.101) Koşullu uyarıcının koşulsuz uyarıcı olmadan bir müddet yalnız verilmesi sönmeye yol açar. Köpeğe deneyde bir süre zil sesi verdikten sonra et verilmemesi sönmeye yol açar.

(Cevap E)

26. Bir öğretmen öğrencilerinin ödevlerini bazen iki hafta bazen de 3 haftada bir kontrol etmektedir. Öğretmen hangi pekiştirme tarifesini kullanmaktadır?

- A) Sürekli pekiştirme
- B) Değişken oranlı
- C) Sabit zaman aralıklı
- D) Değişken zaman aralıklı
- E) Sabit oranlı

ÇÖZÜM:

Değişken aralıklı pekiştirme: Bu pekiştirme tarifesinde zaman sabit değildir. Pekiştireç bazen hemen bazen daha geç kazanılabilir. Bu pekiştirme türünde sabit aralıklı pekiştirmeden sonra meydana gelen tepkisizlik gözlenmez, çünkü pekiştirecin ne zaman geleceği belli değildir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.165) Öğrencilerin ödevleri sabit bir zaman aralığı ile değil değişken bir zaman aralığı ile kontrol edilmiştir.

(Cevap D)

27. Bir öğretmen öğrencilerinin istenmeyen davranışlarını önlemek için onların sevdiği bir durumdan onları mahrum bırakabilir.

Bu durumu açıklayan örnek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ders çalışmadığı için müziğin sesini kapatmak
- B) Ödevleri her gün kontrol etmek
- C) Sessiz duran sınıfı bahçeye çıkarmak
- D) Gürültü yapan öğrenciler için istedikleri arkadaşlarıyla oturma uygulamasını bir süre durdurmak
- E) Ödevlerini bitirenlerin resim yapmalarına izin vermek.

ÇÖZÜM:

	Ortama konulduğunda	Ortamdan çıkarıldığında
Olumlu pekiştireç	Olumlu pekiştirme	Ceza
Olumsuz pekiştireç	Ceza	Olumsuz pekiştirme

Tablo: N. Senemoğlu, *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, s.152

Öğrencilerin sevdiği bir durumun ortamdaki çıkarılması cezadır. Öğrencinin sevdiği arkadaşlarıyla oturmasına izin vermemek de bir cezadır.

(Cevap D)

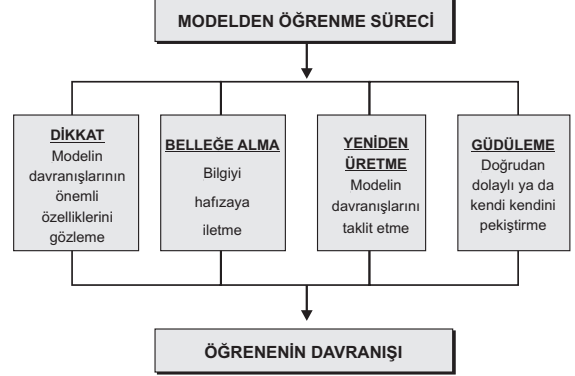
28. Çocukların çizgi film kahramanları gibi davranmalarını hangi öğrenme yaklaşımı ile açıklayabiliriz?

- A) Klasik koşullanma
- B) Edimsel koşullanma
- C) Gizil öğrenme
- D) Model alma yoluyla öğrenme
- E) Kavrama yoluyla öğrenme

ÇÖZÜM:

Bandura ve arkadaşları, farklı türdeki modellerin çocuk üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Bu deneylerde bir grup, model olarak gerçek yaşamdaki insanları, bir grup filmlerdeki insanları, bir grup da çizgi film kahramanlarını izlemişlerdir. Bu deneyde tüm modeller bir yapma bebeğe karşı saldırgan davranışlar göstermişlerdir. Deneyin ikinci aşamasında modelleri izleyen çocukların saldırganlık davranışları ölçülmüştür. En yüksek saldırganlık davranışı, çizgi film modellerini izleyen grup göstermiştir. (N. Senemoğlu, *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, s.222) Bandura'nın arkadaşlarıyla yaptığı deney çocukların çizgi film kahramanlarını model alma eğilimlerini göstermiştir.

(Cevap D)

29. Aşağıdakilerden hangisi sosyal öğrenme yaklaşımında modelin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Modelin gerçek ya da hayali olması
- B) Öğrenenin fiziksel beceri yetersizliği
- C) Modelin benzer olması
- D) Modelin sonucunun etkili olması
- E) Modelin yüksek statülü oluşu

ÇÖZÜM:

Sadece modelin davranışlarının sonuçları değil, aynı zamanda modelin özellikleri de model almayı etkilemektedir. Modelin özellikleri ne kadar gözlemcinin özelliklerine benzerse, gözlemci, modelin davranışlarına o kadar benzer davranışlar göstermektedir. Model ne kadar yüksek statülü ve güçlü ise, modelin gözleyiciler üzerindeki etkisi düşük statülüden yüksek olmaktadır. (N. Senemoğlu, *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, s.231). Modelin hayali ya da gerçek olması önemli değildir zira çocuklar için çizgi film kahramanları güçlü birer modeldir. Öğrenenin fiziksel beceri yetersizliği model alan kişinin bir özelliğidir. Bu durum modelin etkililiğini etkilemez.

(Cevap B)

30. Öğrenme güdüsü düşük öğrencilerde görülen ortak özelliklerden biri hangisidir?

- A) Başarıya ulaşma konusunda yeterli tatmin düzeyindedir
- B) Başarısızlığın sebebini dış çevreye yüklerler
- C) Başaramadığı konuları araştırır
- D) Başarısızlık süreçlerini iyi değerlendirir
- E) Ortak iş yapma konusunda iyidir

ÇÖZÜM:

Öğrenme güdüsü yüksek olan öğrenciler yaşadıkları başarısızlık süreçlerini iyi değerlendirir ve nerede hata yaptığını araştırır. Öğrenme güdüsü düşük olanlar ise başarısızlığına bahaneler bularak sebepleri dış koşullara yüklerler.

(Cevap B)

NOBEL DERSHANELERİ

0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

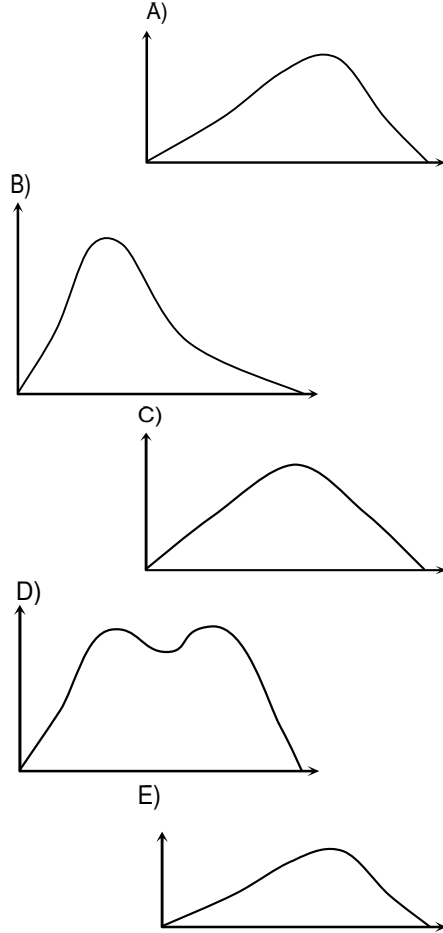

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

1. Aşağıda belli bir öğrenci grubunun bir sınavda aldığı puanlar ve frekansları verilmiştir

Puan	Frekans
0-5	3
5-10	5
10-15	9
15-20	5
20-25	3

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki bilgilere ait grafikler?

ÇÖZÜM:

Bu dağılımın grafikte gösterimi simetrik bir grafikler. Puanlar mod (10-15 puan aralığı) etrafında simetrik dağılmıştır. Seçeneklerden A seçeneği sola çarpık, B seçeneği sağa çarpık, D seçeneği çift modlu, E seçeneği de sola çarpıktır. C seçeneği simetrik bir dağılım grafiğidir.

(Cevap C)

2. Sınıfın aritmetik ortalamasına göre değerlendirme yapan bir öğretmen hangi tür değerlendirme kullanmaktadır?

- A) Mutlak değerlendirme
B) Bağıl değerlendirme
C) Tanılayıcı
D) İzleme değerlendirme
E) Düzey belirleyici değerlendirme

ÇÖZÜM:

Değerlendirmeye temel olan ölçüt bağılsa yani ölçme sonuçlarından çıkarılıyorsa böyle değerlendirmelere bağıl değerlendirme denir. Sınıfın aritmetik ortalaması bağıl bir ölçüttür yani ölçme sonuçlarından çıkarılır. Bağıl değerlendirmelerde bireyin değerlendirilmesinde diğer grup elemanlarının da performansları söz konusudur.

(Cevap B)

3. Aşağıdakilerden hangisi bir olasılık değeri olamaz?

- A) 1/4 B) 2/4 C) 1/3 D) 4/3 E) 8/9

ÇÖZÜM:

Olasılık değerleri 0 ile 1 arasında değer almaktadır. Seçeneklere baktığımızda A seçeneği 0.25, B seçeneği 0.50, C seçeneği 0.33, D seçeneği 1.33, E seçeneği de 0.88 değerleridir. Buna göre 1'den büyük olan D seçeneği bir olasılık değeri olamaz.

(Cevap D)

4. Bir dağılımdaki bütün frekanslar birbirine eşitse aşağıdakilerden hangisini bulamayız?

- A) Medyan
B) Mod
C) Standart sapma
D) Aritmetik ortalama
E) Ranj

ÇÖZÜM:

Bir dağılımda en çok tekrar eden değer yani frekansı en büyük olan değere mod denir. Eğer bir dağılımdaki tüm değerlerin tekrar sayıları yani frekansları birbirine eşitse bu dağılımın modu yoktur. Böyle bir dağılım için mod değeri hesaplanamaz.

(Cevap B)

5. Aşağıdakilerden hangisinin güvenilirliği en fazladır?

- A) Kısa cevaplı 10 soru
- B) Boşluk doldurmalı 25 soru
- C) Doğru yanlış 50 soru
- D) 3'er şıklı 25 soru
- E) 5'er şıklı 50 soru

ÇÖZÜM:

Güvenirlik; aracımızın ölçmeyi amaçladığı özellikleri doğru olarak ölçebilmesidir. Ölçme sonuçlarının hatadan arınıklılığıdır. Bir testte soru sayısı arttıkça güvenilirlik artar. Eğitimde kullanılan ölçme araçlarına baktığımızda çoktan seçmeli testler en güvenilir araçlardır. Yukarıdaki seçenekleri değerlendirdiğimizde en çok soru sayısına sahip testler C ve E seçenekleridir. C seçeneği doğru yanlış testi olduğu için şans başarısı yüksektir. Bu yüzden en güvenilir araç E seçeneğindeki 5'er şıklı 50 soruluk testtir.

(Cevap E)

6. Bir yabancı dil sınavında aşağıdakilerden hangisinin olması geçerliliğin kanıtıdır?

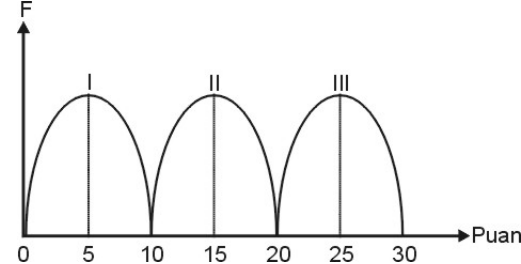
- A) İyi bilenlerin doğru cevaplaması
- B) Değişik yapıda soruların sorulması
- C) Güç soruların bulunması
- D) Üst düzey hedefleri yoklayan sorular olması
- E) Cevaplamak için şans başarısının az olması

ÇÖZÜM:

Bir sınavın geçerliği; ölçmek için geliştirildiği özelliği başka bir özellik ile karıştırmadan doğru olarak ölçebilmesi ile ilgilidir. Bir sınavı iyi bilenlerin yapabilmesi o sınavın bilen öğrenciyi ayırdığını gösterir. İyi bilen öğrencinin sınavın ölçmek için geliştirildiği özellik bakımından iyi düzeyde olduğunu düşünürsek sınavımız da bilenle bilmeyeni ayırmıştır yani geçerlidir.

(Cevap A)

7. Aşağıda üç farklı dağılıma ait grafikler verilmiştir.

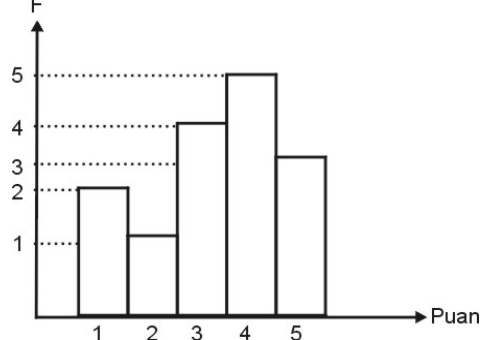

Yukarıda puan dağılımları verilmiş grafiklere göre aşağıdakilerden hangisi söylenirse doğrudur?

- A) Ranj aynı, mod farklı
- B) Mod aynı, ranj farklı
- C) Ortalama aynı, mod farklı
- D) Standart sapma aynı, ranj aynı
- E) Ortalama farklı, mod aynı

(Cevap A)

8.

- I. Bu sütunun grafiğinde gösterilen puanların aritmetik ortalaması
- II. Ortalama, ortanca ve S_x hangisi bir değişim ölçüsü
- III. Eğitim, toplumda "hoşgörü kültürünün" gelişmesini hangi yönlerde ve nasıl etkileyebilir? (Etik değerlerle ilgili olarak açıkla)
- IV. Sevgi nedir?
- V. Sonuçları zeka bölümü olarak ifade edilen zeka testleri hangi ölçek türünde ölçme araçlarıdır?

Bu sorulardan kaçincisiyle ölçülen zihinsel süreç değerlerinden daha üst düzeydedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜM:

Bloom taksonomisinde üst düzey zihinsel beceriler gerektiren basamaklar sentez ve değerlendirme basamaklarıdır. Üst düzey zihinsel becerilerde, öğrenciden yaratıcılığını kullanması, özgün fikirler üretmesi, neden ve niçinini açıklayarak yorum yapması beklenir. Bu soruda bu becerileri ölçmeye en uygun soru 3. sorudur. Çünkü bu soruda öğrenciden yorum yaparak açıklama beklenmektedir.

(Cevap C)

9. Aşağıdakilerden hangisi madde seçiminde soru bankası için alınacak sorularda ilk bakılacak özelliklerden değildir?

- A) Ölçtüğü davranışın önemi
- B) Güçlük ve ayırt ediciliği
- C) Sorunun yanıtlanabilir olup olmadığı
- D) Diğer sorularla benzer konuyu içermesi
- E) Madde yazım tekniklerine dikkat edilmesi

ÇÖZÜM:

Soru seçimi için ilk ölçüt sorunun ayırt ediciliğidir. Ön denemesi yapıldıktan sonra madde analizleri sonucunda ayırt edicilik indisleri iyi ve güçlüğü istenen seviyede olan sorular seçilir. Bir soruyu seçme konusunda verilecek karar tamamen sorunun ölçmeyi amaçladığı davranışın önemine bağlıdır. Eğer soru hatalı değil ve önemli bir davranışı ölçüyorsa muhtakak test formunda olmalıdır. Eğer bir konu uygulayıcı için önemli ise bu konudan birkaç soru sorulabilir. Bu yüzden soru seçerken benzer konuyu içermesine değil konuyu iyi bir şekilde örneklemesine bakılmalıdır.

(Cevap D)

10. Aşağıdakilerden hangisi bir sınavın güvenilirliğini etkileyen faktörlerle ilgili değildir?

- A) Tüm konuları kapsayıcı sorular sormak
- B) Soru sayısının fazla olması
- C) Objektif puanlanabilmesi
- D) Yorumla açık sorular olmaması
- E) Seçenek sayısının fazla olması

ÇÖZÜM:

Bir ölçme aracının güvenilirliği o ölçme aracının hatadan arınık ölçme yapabilmesidir. Soru sayısı (birim) arttığında güvenilirlik yükselir çünkü aracın duyarlılığı artmıştır. Objektif olarak puanlanabilmesi ve yoruma açık soruların olmaması da puanlamadan kaynaklanacak hataları azalttığı için güvenilirlik artar. Seçenek sayısı fazla olduğunda da şans başarısından kaynaklanacak hatalar azalır yani güvenilirlik artar. Testteki soruların konuları kapsaması testin kapsam geçerliğini ilgilendirir.

(Cevap A)

11. Eşit kollu terazinin bir kefesine nesneyi, diğer kefesine de gramları koyarak nesnenin kütlesi ölçülebilir. Bu işlem doğrudan ölçmeye örnektir. Bireylerin bilgi, zeka, kaygı, tutum gibi özellikleri ise onlara sorulan sorulara verdikleri tepkiler ile ölçülür. Bu işlem de dolaylı ölçmeye bir örnektir.

Bu bilgilere göre, dolaylı ölçmeyi, doğrudan ölçmeden ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygun olmayan koşullarda ölçme yapılması
- B) Özelliklerin ayrıntılarına önem verilmesi
- C) Basit ölçme araçlarından yararlanılması
- D) Doğrudan karşılaştırma imkanı olmaması
- E) Ölçmenin belirli aralıklarla yapılabilmesi

ÇÖZÜM:

Ölçme, yapılan ölçme işlemi yorumlama bakımından doğrudan ve dolaylı ölçme olarak ikiye ayrılır. Doğrudan ölçme ile dolaylı ölçme arasındaki farkları şöyle sıralamak mümkündür:

DOĞRUDAN ÖLÇME	DOLAYLI ÖLÇME
1. Doğrudan ölçmede ölçülecek özellik somuttur, gözlemlenebilir. Ağırlık ve uzunluk ölçüsü gibi.	Dolaylı ölçmede ise ölçülecek özellik direkt gözlenemez soyuttur. Eğitim ve psikolojideki testlerin hepsi.
Ölçme işlemi yorumlamak kolaydır.	Yorumlamak zordur.

(Cevap D)

Bilgi Notu !

Bu soruda yukarıdaki bilgileri biliyor olmanın yanında sorunun bizden ne istediğini iyi anlamalıyız. Soru bizden dolaylı ölçmenin doğrudan ölçmeden farkını istiyor. D seçeneğinde "doğrudan karşılaştırma imkanı olmaması" dolaylı ölçmenin bir özelliği ancak doğrudan ölçmenin bir özelliği değildir. Dolaylı ölçmeyi doğrudan ölçmeden ayıran özellikte budur. Soru köklerindeki olumsuzluklar koyu yazılır ancak seçeneklerdeki olumsuzluklara daha çok dikkat etmelidirler. Birçok öğrencimiz bu soruyu D seçeneğinin sonundaki olumsuzluğu fark etmediği için kaçırmıştır.

12. Aşağıdakilerden hangisi değerlendirme sonucu ulaşılan kararın isabetsiz olmasının nedenlerinden olamaz?

- A) Ölçütün uygun olmaması
- B) Öğrenme düzeyinin düşük olmaması
- C) İşlemlerde yanlışlık yapılması
- D) Gözlemlerin yanlış olması
- E) Ölçme hatasının büyük olması

ÇÖZÜM:

Değerlendirme ölçme sonucunu bir ölçüt ile karşılaştırarak yorumlama, sonuca varma, anlam çıkarma ve karar verme faaliyetleridir. Ölçme sonucunda yapılan değerlendirme faaliyeti her zaman isabetli olmaz. Bazı hataların karışması muhtemeldir. Öncelikle değerlendirme yapabilmek için 1. ölçme sonucu ve 2. ölçüt gereklidir. Bu durumda ölçüt ve ölçme sonucuna karışan hatalar değerlendirmeyi etkiler. Bu nedenle A, C, D, ve E seçenekleri ölçüt veya ölçme sonucuna karışabilen hatalara işaret etmektedir. B, seçeneğinde geçen öğrenme düzeyinin düşük olması değerlendirme sonucundaki kararı etkilemez. Tam tersine öğrenme düzeyinin düşük olması yapılan değerlendirme karar ve sonuçlarının isabetsiz olmasına neden olur. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

(Cevap B)

13. Duygu ve eğilimlerle ilgili (duyuşsal) davranışların, envanter ve anket gibi bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi esasına dayanan araçlarla ölçülmesinde, aşağıdakilerden hangisi önemli bir hata kaynağıdır?

- A) Duyuşsal hedeflerin davranışa dönüştürülemezliği
- B) Cevapların objektif yöntemle puanlanamaması
- C) Doğru cevabın şansla bulunabilmesi
- D) Duyuşsal davranış ölçülerinin başka ölçülerle birleştirilmesi
- E) Kişinin, kendisi hakkında gerçeğe uymayan cevaplar verebilmesi

ÇÖZÜM:

Bireyin duygu ve eğilimlerinden oluşan tutumlarını ölçmek bireyin kendisi hakkında hazırlanmış soruları cevaplaması esasına dayanır. Bireyin ilgi ve yeteneklerini ölçmek, Fen Bilgisi Tutumunu (Fen Dersine ilgisi, sevmesi) ölçmek için bireyin bu tutumlarını, duyuşsal davranışlarını ölçen sorulardan oluşmuş araçlar kullanılmaktadır. Duyuşsal alan davranışlarının ölçülmesinde bireyin kendisi hakkındaki sorulara objektif ve dürüst cevap verdiği varsayılır. Ancak bu durum her zaman böyle olmaz. Bazen bireyler bilinçli olarak bezende farkında olmadan kedileri hakkındaki sorulara gerçekçi olmayan cevaplar verirler. Bu da ölçmenin güvenilirliğini düşürmektedir.

(Cevap E)

14. Almanca dersinde öğrendiklerinden yararlanarak bir turistle Almanca konuşup anlaşabilen bir öğrenci hangi düzeyde bir bilişsel davranış göstermiş olur?

- A) Bilgi
- B) Kavrama
- C) Uygulama
- D) Analiz
- E) Sentez

ÇÖZÜM:

Bilişsel alan basamaklarından üçüncüsü uygulama basamağıdır. Öğrencinin bir alanda öğrendiği bilgi ve becerileri karşılaştığı yeni bir durumda yada başka bir alanda kullanması uygulama basamağına işaret eder. Örneğin Ömer'in matematik dersinde öğrendiği denklemleri kimya dersinde kullanması.. Sedan'ın öğrendiği noktalamaya işaretlerini kompozisyon yazarken kullanması. Bu soruda öğrenci almanca dersinde öğrendiği bilgi ve becerileri bir turistle konuşarak uygulamaya dökmektedir.

(Cevap C)

15. Aşağıdaki araştırma konularından hangisi deneysel bir çalışma gerektirir?

- A) Türkiye'deki sınıf öğretmenlerinin fen eğitiminde karşılaştığı güçlükler
- B) Çoklu zeka kuramına göre tasarlanmış fen öğretiminin ilköğretim öğrencilerinin fen başarısına etkisi
- C) Türkiye'deki AIDS hastalarının yaşa ve cinsiyete göre dağılımı
- D) Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki kadınlarla okuryazarlık oranı
- E) ÖSS puanları ile KPSS puanları arasındaki ilişki

ÇÖZÜM:

Deneysel bir araştırma laboratuvar şartları altında yapılan kontrollü gözlemdir. Deneysel bir araştırmayı diğerlerinden ayıran en önemli fark deneysel araştırmada neden sonuç ilişkisi kurulabilmesidir. Örneğin bireyin beden sağlığı ile ruh sağlığı arasında bir ilişki olduğunu tespit ettik, bu bir korelatif araştırmadır. Ancak bu araştırmada hangisi neden hangisi sonuç bilemeyiz. Deneysel araştırmada ise deney ve kontrol grupları vardır. Etkisi incelenen (neden olan) değişken ve sonuç olan bir değişken vardır. Yukarıdaki soruda B, seçeneğinde "... fen başarısına etkisi" denilmektedir. Anahtar sözcük **etki**'dir ve bu sözcük deneysel araştırmaya aittir.

(Cevap B)

16. Güvenirlik, ölçme sonuçlarının hatadan arınıklık derecesidir.

Bu tanıma göre, bir ölçme aracı olarak testin güvenilirliği aşağıdakilerden hangisinden etkilenmez?

- A) Soruların konulara dengeli dağıtılması
- B) Soru sayısının artırılması
- C) Sorularda grubun düzeyine uygun bir dil kullanılması
- D) Testin standart koşullarda uygulanması
- E) Soruların açık ve anlaşılır bir biçimde yazılması

ÇÖZÜM:

Güvenirlik ölçme aracının hatalardan arınık duyarlı, tutarlı, kararlı ölçüm yapma derecesidir. B, C, D ve E seçeneklerinin hepsi ölçmeye karışabilecek hatalara işaret eder. Ancak A seçeneği; soruları konulara dengeli dağıtılması Kapsam Geçerliliği ile ilgilidir.

(Cevap A)

17. Belli bir öğrenme süreci içerisinde öğrencinin geçirdiği aşamaları tüm yönleriyle izlemek ve sürece katılan herkesten (öğretmen, öğrencinin kendisi, arkadaşları ve velisi) bu gelişimsel süreç hakkında bilgi almak isteyen bir öğretmen, hangi değerlendirme aracını tercih etmelidir?

A) Standart test
B) Rubrik
C) Anket
D) Portfolyo
E) Mülakat

ÇÖZÜM:

Portfolyo (kişisel gelişim dosyası) son zamanlarda ortaya çıkan alternatif bir değerlendirme biçimidir. Geleneksel değerlendirmeden en önemli farkı kişiye özgün bir değerlendirme olmasıdır. Portfolyo da amaç öğrenciyi tüm yönleriyle tanımak ve kendisini tanımasını sağlamaktır. Portfolyo değerlendirmesi öğretmen, öğrencinin kendisi, velisi, ve öğrenciyi yakından tanıyan kimselerin katkılarıyla yapılır.

(Cevap D)

18. ve 19. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız

Ham Puan (X)	Frekans (f)	Yığılmalı Frekans (Σf)
107	3	3
106	2	5
105	3	8
104	1	9
103	3	12
102	8	20
101	14	34
100	39	73
99	21	94
98	40	134
97	62	196

18. Bu öğrencilerin aldıkları puanların toplamı (ΣfX) 19 404 olduğuna göre aritmetik ortalaması kaçtır?
A) 98 B) 98,5 C) 99 D) 99,5 E) 100

ÇÖZÜM:

Aritmetik Ortalama (\bar{X}) bir dağılımdaki puanların toplamının frekans toplamına veya öğrenci sayısına bölünmesiyle bulunur.

$$\text{Aritmetik ortalama } \bar{X} = \frac{\text{Puanlar toplamı}}{\text{Frekans toplamı}} = \frac{(\Sigma fX)}{(\Sigma f)}$$

$$= \frac{19404}{196} = 99$$

(Cevap C)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

19. Yukarıdaki frekans dağılımında, medyan değeri hangi puanlar arasındadır?

A) 98-99
B) 99-100
C) 100-101
D) 101-102
E) 102-103

ÇÖZÜM:

Medyan bir dağılımı tam ortadan ikiye bölen puandır. Medyanı bulmak için bizim öncelikli dağılımı büyükten küçüğe yada küçüktten büyüğe doğru sıralamamız gerekir. Ancak bu soruda dağılım bize sıralanmış olarak verilmiş. Dağılımın ortancasını bulmak için toplam frekansı bilmemiz gerekir. Soruda toplam fre-

kans 196 olarak verilmiş. $\frac{196}{2} = 98$ 'dir. Öyleyse bu dağılımın medyanı 98 frekansına karşılık gelen puanlardır. Bu da 98-99'dur.

(Cevap A)

NOBEL DERSHANLERİ

0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

1. Dersi anlatırken tüm dengelim metodunu uygulayan anlamlı öğrenmeyi sağlamak isteyen bir öğretmen aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olabilir?

- A) Ezberleme becerisi kazandırma
- B) Güdülemeyi artırma
- C) Bilgiyi saklama gücünü geliştirme
- D) Kavramların derinliğine öğrenilmesi
- E) Benzer kavramları grupta

(Cevap D)

2. Öğretmen yetiştirmede kullanılan bir tekniktir. Öğretmen eğitiminde teorik bilgilere ağırlık vermeyi değil, kuramsal çalışmalarla uygulamalı çalışmaları birleştirerek etkili uygulamalar yapmayı amaçlamaktadır.

Yukarıda anlatılan öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mikro öğretim
- B) Sosyal öğrenme
- C) Panel
- D) Bilgisayar destekli öğretim
- E) Programlı öğretim

ÇÖZÜM:

Bir KPSS klasiği olan mikro öğretim (2002-2004) bu yıl da karşımıza çıktı. Geçmiş yılların sorularına bakanların kolaylıkla yapabileceği bir soru. Sorudaki ipucu öğretmen yetiştirilmesi. Mikro öğretim öğretmen adaylarına öğretme becerileri kazandırmak için kullanılan bir yöntemdir. En az 4 en fazla 20 kişilik sınıflarda 5-15 dakika arasında işlenen dersler videoya kaydedilir. Daha sonra öğretmen adaylarının öğretme becerileri dönüt ve düzeltmelerle geliştirilmeye çalışılır. Mikro öğretim uygulamaya dönük bir yöntemdir.

(Cevap A)

3. Aşağıdaki oturma düzenlerinden hangisinde öğrenci işbirliğinin daha fazla olması beklenir?

- A) Tam daire
- B) Yarım daire
- C) Sıralı düzen
- D) Küme
- E) Karışık düzen

ÇÖZÜM:

İşbirlikli öğrenmede grup elemanları birbirlerine öğrenmelerde yardımcı olurlar. İşbirlikli öğrenmede öğrencilerin işbirliği yapma becerileri ve sorumluluk duyguları gelişir. İşbirliğine dayalı sınıflarda öğrenciler birbirleriyle etkili iletişim kurabilecekleri yüz yüze bir oturma düzeni sağlanmalıdır. Seçeneklere baktığımızda yüz yüze etkili iletişimi sağlayan daire ve küme oturma düzenlerini görmekteyiz. Daire düzeni kalabalık sınıflar için uygun değildir. Daire oturma düzeninde ne kadar öğrenciler yüz yüze de olsa kalabalık grup olduğu için iletişim zayıftır. Öğrencilerin iletişimini kolaylaştıran, işbirliğini arttıran en etkili oturma düzeni kümedir.

(Cevap D)

4. Birbirinden farklı özelliklere sahip, öğrenme hızları farklı öğrencilerin bulunduğu ve teknik yönünden çok gelişmiş imkanlara sahip bir okulda öncelikle hangi öğretim yöntemi kullanılmalıdır?

- A) Yapılandırmacı
- B) Proje tabanlı
- C) Bilgisayarlı öğretim
- D) Drama
- E) Tam öğretim

ÇÖZÜM:

Öğrencilerin çeşitli konularla ilgili olarak bir şeyler üretmesini sağlayan tekniğe proje denir. Proje öğrencinin motivasyonunu artırır ve yaratıcılığını geliştirir. Grup projelerinde iş birliğini güçlendirir. Birbirinden farklı özellikler gösteren öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğretmen bir proje yöneticisi bir rehber olarak her öğrencinin seviyesine uygun projeler verebilir. Ayrıca imkanları iyi olan okullarda öğrenciler yürüttükleri projelerde geniş imkanlar bulabilir.

(Cevap B)

NOBEL
4410088

5. Bloom'a göre hangisi öğrenciyi etkileyen dış koşul değildir?

- A) Dönüt B) Ön koşul öğrenmeler
C) Pekiştirme D) Düzeltme
E) İşaret ve açıklama

ÇÖZÜM:

Bloom'un tam öğrenme modeli herkesin her şeyi öğrenebileceği üzerine odaklanmıştır. Bloom'a göre öğrencilerin hemen hemen hepsi okulda öğretilen davranışları öğrenebilir. Bu modele göre insanlar arasındaki zihinsel farklılığın nedeni doğuştan getirdikleri özellikler değil, yoğunlukla sonradan meydana gelen öğrenmelerdir. Amaç, öğrenmeye etki eden faktörleri kontrol altına alarak öğrenmeyi gerçekleştirmektir. Tam öğrenme için öğrencilerin giriş davranışları eşitlenmeli, gerekli yerde işaret ipucu verilmeli, doğru davranışlar pekiştirilmeli ve yanlış öğrenmeler anında dönüt yapıp düzeltilmelidir. Bunlardan dönüt, pekiştirme, düzeltme, işaret ve açıklama öğretmen tarafından yapılacak ve öğrenmeyi etkileyecek dış koşullardır. Ön koşul öğrenmeler ise öğrencinin eğitim ortamına getirdiği iç koşuldur.

(Cevap B)

6. Aşağıdakilerden hangisi eğitimde kullanılmak üzere hazırlanan bilgisayar yazılımlarında bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Öğretim programına içerikten daha çok ağırlık verme
B) Öğrenci düzeyine uygun olma
C) Anında dönüt sağlama
D) Görsel ve işitsel açıdan zengin olma
E) Açık ve anlaşılır olma

ÇÖZÜM:

Dersin hedef ve davranışlarına uygun destekleyici yazılımlar, hatta tüm öğretim programını bizzat öğreten bilgisayar yazılım programları mevcuttur. Bu tür programların daha da gelişmesi yaygınlaşması ve ucuz bir maliyetle öğrencilerin erişimine sunulması, bireysel öğrenimin gelişmesi açısından çok önemlidir. Günümüzde bilgisayarlı öğretimden ziyade, bilgisayar destekli öğretim ön plandadır. Bilgisayar yazılım programlarında veya bilgisayardan faydalanma ders içinde veya ders dışında bir tekrar yapma, pratik yapma gibi tamamen öğrenilenlerin pekişmesi veya geliştirilmesi amacını gütmektedir. (Ş. TAN, Öğretimi Planlama ve Değer., s.131) Bilgisayar yazılımları sadece birer araçtır. Yazılımlar daha çok içerik ağırlıklı olmalıdır. Ayrıca yazılımlar öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun, görsel ve işitsel açıdan öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde zengin olmalıdır.

(Cevap A)

7. Sosyal beceri öğretiminde aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Altı şapka
B) Beyin fırtınası
C) Tartışma
D) Gösteri
E) Drama

ÇÖZÜM:

Altı şapkalı düşünme tekniği: Edward de Bono'nun geliştirdiği, öğrencilerde yaratıcılığı ve empati yeteneğini amaçlayan bir tekniktir.

Tartışma: tartışma problem çözümünde ve anti sosyal tutumların değişiminde kullanıma uygun bir öğretim yöntemidir. Tartışma yönteminde, konuyla ilgili olarak öğrenciler aktif bir şekilde birbiriyle konuşurlar.

Drama: Tiyatro yaparak veya oyun yoluyla bir düşünceyi, olayı veya soyut bir kavramı canlandırmaktır. Öğrencilerin üretkenliğini, yaratıcılığını geliştirme ve öğrencilere aktif bir öğrenim yaşantısı sağlayan bir öğretim yöntemidir.

Gösterip yaptırma: Öğretmenin beceriyi aşama aşama göstermesi, anlatması ve öğrencilerin öğretmeni izledikten sonra, aynı beceriyi yeterli bir düzeye gelene kadar tekrar etmesi şeklinde uygulanan bir öğretim yöntemidir. Psikomotor alanla ilgili üst düzeyde becerilerin kazandırılmasında gösterip yaptırma uygun bir öğretim yöntemidir.

Beyin fırtınası: Kısa sürede çok sayıda fikir üretme amacıyla kullanılan bir tekniktir. Anlaşılacağı üzere, beyin fırtınasında bir problemin çözümüne yaratıcı olarak çok sayıda çözüm üretmek söz konusudur. (Tanımlar: Ş. TAN, Öğretimi Planlama ve Değerlendirme)

Sosyal beceri öğretiminde yukarıdaki seçeneklere göre gösteri yöntemi etkisi en az olanıdır. Gösterip yaptırma daha çok psikomotor beceriler için uygun bir yöntemidir.

(Cevap D)

8. Beceri öğretiminde kullanılan basamaklar arasında geçiş olmayan ve adım adım ilerleyen biri öğrenilmeden diğerine geçilmeyen yöntem hangisidir?

A) Programlı öğretim
B) Tam öğrenme
C) Buluş yoluyla öğretim
D) Sunuş yoluyla öğretim
E) Gösteri

ÇÖZÜM:

Öğretmenin beceriyi aşama aşama göstermesi, anlatması ve öğrencilerin öğretmeni izledikten sonra, aynı beceriyi yeterli bir düzeye gelene kadar tekrar etmesi şeklinde uygulanan bir öğretim yöntemidir. (Ş. TAN, Öğretimi Planlama ve Değerlendirme s. 88) Gösteri yönteminin etkin bir şekilde kullanılması için bazı hususlara dikkat etmek gerekir.

- Gösterinin her aşaması öğrenciler tarafından yanlış anlaşılmaya olanak vermeyecek şekilde açık ve net olmalıdır.
- Beceri öğretiminde aşamalılık ilkesine uyulmalı, beceri basamakları kolaydan zora doğru sıralanmalıdır.
- Öğrencilerin öğrenilecek beceriyle ilgili motive edilmesi gerekir.
- Beceri öğretilirken öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Gösteri yöntemi kullanılmadan önce öğretmen tarafından gerekli hazırlıklar yapılmalı ve öğretim tam olarak planlanmalıdır.

(Cevap E)

9. Öğretmenin aşırı koruyucu bir tutum sergilemesi sonucunda öğrencinin sürekli daha fazla onay ve yönlendirme beklemesine ne denir?

A) İçine kapanıklık
B) Serbestlik
C) Saldırganlık
D) Çekingenlik
E) Bağımlılık

ÇÖZÜM:

Sınıf içinde öğretmen tutumlarına baktığımızda; baskıcı, otoriter, demokratik, aşırı koruyucu şeklindedir. Aşırı koruyucu bir tutum benimseyen öğretmenin öğrencileri daha çok onay bekleyen, pasif ve başkalarına bağımlıdır. Öğrencinin sürekli onay beklemesi öğrencinin bağımlılığıdır.

(Cevap E)

10. Rogers'a göre aşağıdakilerden hangisi öğretmen-öğrenci iletişimini engelleyen unsurlardan birisidir?

A) Öğrenciyi anlamaya çalışma
B) Yaratıcılığını geliştirecek ortamlar sunma
C) Öğrenci merkezli öğretim yöntemleri kullanma
D) Öğrencinin öznel dünyasını dikkate alma
E) Öğrenci üzerinde otorite kurma

ÇÖZÜM:

Rogers'a göre insan kendini yönetme, yön verme ve denetleme gücüne, kapasitesine sahiptir. Bireye seçme özgürlüğü sağlandığında, iyiyi, doğruyu ve gelişmeye götüren davranışları seçer; uygun bir gelişme ortamı sağlandığında gizli gücünü yapıcı bir biçimde geliştirir. Toplumsal kurallar bireyin doğal gelişimini engellediğinde ruhsal rahatsızlıklar ortaya çıkar. (Y. Kuzgun, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, s:133) Rogers'a göre eğitim ortamları bireylere seçme özgürlüğünün tanındığı, kısıtlama olmadan onun kendini geliştirmesine ve kendini gerçekleştirmesine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Öğretmen sınıfta bir otorite olmamalıdır.

(Cevap E)

11. Problem çözmede problemin tanımlanmasından sonraki aşama nedir?

A) Problem durumunun değerlendirilmesi
B) Çözüm yollarının tasarlanması
C) Hipotezlerin ortaya konması
D) Problemin çözümü
E) Problem çözüm aşamalarının değerlendirilmesi

ÇÖZÜM:

Problem çözme yönteminde, öğrenci nerede hata yaptığını görerek, bu hataları bir daha yapmamayı öğrenecektir. Öğrencinin problem çözme becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler, öğrencide sağlıklı düşünme yaklaşımını da geliştirir.

Problem çözme yöntemi bilimsel araştırma yöntemini temel alır:

* Problem çözme yönteminde öncelikle bir problemin farkına varılır ve problemin ne olduğu net olarak tanımlanır.

* Daha sonra problemin olası çözümlerinin neler olabileceği konusunda beyin jimnastiği yapılır.

* Bir sonraki aşamada üretilen olası çözüm yolları uygulanır. Gerekli ispatlar araştırmaya dayalı olarak tamamlanır.

* Son olarak da elde edilen bulguların yorumlanması ve değerlendirilmesi yapılır. (Ş. Tan, Öğretimi Planlama ve Değerlendirme, s. 87)

Problem çözmenin ilk aşaması problemin tanınmasıdır. İkinci aşamada tanımlanan problemin olası çözümlerinin (hipotezlerinin) ortaya konması yer alır.

(Cevap C)

12. Değişik öğrenme düzeylerine sahip olan öğrencilerin bulunduğu bir sınıfta bir öğretmen petrolün damıtılması olayını işleyecektir. Okulun araç gereç açısından zengin olduğunu düşünürsek bu öğretmenin kullanacağı öğretim yolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapılandırmacılık
B) Sunuş
C) Çoklu zeka
D) Bilgisayar destekli eğitim
E) Programlandırılmış eğitim

ÇÖZÜM:

Bir sınıfta farklı öğrenme düzeylerine sahip yani farklı zeka çeşitlerine sahip öğrenciler var ise en ideal öğretim yolu çoklu zekadır. Çünkü çoklu zeka yönteminde öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak, zeka çeşitlerine, ilgi ve ihtiyaçlarına göre eğitim yapılması esastır.

(Cevap C)

13. Aşağıda verilen yöntem ve felsefe akımı eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

A) İlerlemecilik- Problem Çözme
B) İlerlemecilik - Düz anlatım
C) Yeniden Kurmacılık- Sunuş yöntemi
D) Esasicilik- Problem Çözme
E) Daimicilik- Problem Çözme

ÇÖZÜM:

Sunuş yöntemi yani düz anlatım yöntemi öğrencilere bilgilerin anlatılmasıdır. Sunuş yöntemi tamamen öğretmen merkezli bir yöntemdir. İlerlemecilik ve Yeniden Kurmacılık felsefeleri ise öğrenci merkezli görüşler olduğu için bu eşleştirmeler yanlıştır. Esasicilik ve Daimicilik akımları öğretmen ve konu merkezli olduğu için öğrenci merkezli olan problem çözme yöntemi bu akımlar için uygun değildir. Seçeneklerdeki uygun eşleştirme ikisi de öğrenci merkezli olan ilerlemecilik-problem çözme eşleştirmesidir.

(Cevap A)

14. Aşağıda verilen hangi öğretim stratejisinde öğrencilerin öz değerlendirme yapma imkanı en azdır?

A) Buluş yoluyla öğrenme
B) Sunuş yoluyla öğrenme
C) Tam öğrenme
D) Programlı öğrenme
E) Araştırma inceleme yoluyla öğrenme

ÇÖZÜM:

Sunuş yoluyla öğretim buluş yoluyla öğretime alternatif olarak geliştirilmiştir ve öğrencinin bilgiyi hazır aldığını savunur. Sunuş yoluyla öğretimde bilgiler, olgular ve kavramlar öğrenciye hazır olarak verilir. Ausubel'e göre öğrenmenin anlamlı olabilmesi için bilginin illa da öğrenci tarafından bulunması gerekmez. Bu öğretim yönteminde öğrenci pasiftir. Öğrencinin öğreneceği bilgiyi muhakeme etmesi araştırması gerekmez, bilgiyi hazır alır. Öğrencinin pasif olduğu bu öğretim stratejisi öğrenciye öz değerlendirme yapma imkanı daha az tanır.

(Cevap B)

15. Eğitim dönemlerinin başında uygulanan, ilgi, yetenek ve düzey belirlemeye yönelik değerlendirme türü hangisidir?

A) Biçimlendirmeye yönelik değerlendirme
B) Tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme
C) İzlemeye dönük değerlendirme
D) Bağlı değerlendirme
E) Mutlak değerlendirme

ÇÖZÜM:

Eğitimde değerlendirme yapılış amacına göre üçe ayrılır;

1. Diagnostik (tanılayıcı) değerlendirme: Bu değerlendirmeler daha çok eğitim programının başında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyini belirlemek veya bir eğitim programına ya da okula öğrenci seçmek için yapılır. Tanılayıcı değerlendirme de denir.

2. Formatif değerlendirme: Eğitim süreci devam ederken öğrencilerin eksik ve yanlış öğrenmelerini belirlemek için yapılır. Biçimlendirici değerlendirme de denir.

3. Summatif değerlendirme: Eğitim süreci sonunda öğrencilerin program hedeflerinin ne kadarını kazandığını belirlemek ve öğrencilere bir bitiş notu vermek için yapılır. Düzey belirleyici değerlendirme-lerdir.

(Cevap B)

16. Ayrı öğrenme disiplinleri yerine tek öğrenme disiplini anlayışını benimseyen yaklaşım hangisidir?

- A) Sarmal yaklaşım
- B) Disiplin yaklaşımı
- C) Geniş alanlı yaklaşım
- D) Süreç tasarımı
- E) Çekirdek program yaklaşımı

ÇÖZÜM:

Geniş alan tasarımına göre öğrencilere kazandırılmak istenen bilgilerden birbirlerine yakın olanların birleştirilmesi gerekir; çünkü bunlar bir bütündür. Bilim, teknoloji, sanat ve politika gibi alanlardaki bilgi gelişimi çağımızda çok hızlı olmaktadır. Her bilgi, beceri ve duyuşun oluşturduğu büyük yapı ayrı bir ders gerektirmektedir. Bunun için ne zaman, ne derslik, ne de ders yeter. Bilgi patlamasının olduğu bu çağda yapılacak iş, eğitim programları programlar geniş alan yaklaşımına göre yeniden düzenlemektir. Bu, hem bilgi, beceri ve duyuşları bir bütünlük içinde öğrenciye sunulması, hem de aralarındaki ilişkinin görülüp anlaşılması için gereklidir.

(Cevap C)

17. Bilim ve teknolojideki gelişmeler öğretmenlerin rollerinde nasıl bir değişiklik oluşturmuştur?

- A) Öğretmenin önemini azaltmıştır
- B) Öğrencilerle iletişimini artırmıştır
- C) Daha fazla bilgi ve beceriye sahip olmasını gerektirmiştir
- D) Farklı öğretim yöntemleri kullanmayı gerektirmiştir
- E) Öğretimin daha çok öğrenci merkezli yapılmasını gerektirmiştir

ÇÖZÜM:

Günümüz eğitim sisteminde yaygın eğitim anlayışına göre öğretmen eğitim ortamında bir lider, proje yöneticisi ve yol gösterici durumundadır. Eğitim gittikçe öğrenci merkezli olmakta ve bireyselleşmektedir. Bilim ve teknoloji sürekli gelişmektedir. Bu gelişim sürecinde öğretmene düşen görev bu süreci yakından takip etmek öğrencilerini gelişmelerden haberdar etmek ve onları araştırmaya öğrenmeye teşvik etmektir.

(Cevap C)

18. I. Sadece gözlenebilir davranışlar öğrenilir dediği için içsel öğrenmeleri açıklayamaz.

II. Öğrenmeyi basit ve uyarıcı-tepki bağı ile mekanik bir şekilde açıklar.

Yukarıda eleştirileri verilen öğrenme kuramı hangisidir?

- A) Davranışçı Kuram
- B) Yapısalcı Kuram
- C) Sosyal Öğrenme
- D) Bilgiyi İşleme Kuramı
- E) Gestalt Kuramı

ÇÖZÜM:

Davranışçı kuramcılar öğrenmeyi uyarıcı ile davranış arasında bağ kurma işi olarak görmektedir. Davranışçılara göre öğrenme uyarıcı ve bu uyarıcıya karşı verilen tepki arasındaki bağıdır. Davranışçılara göre sadece gözlenebilir davranışlar öğrenme ürünü olduğundan içsel öğrenmeleri açıklayamamaktadır.

(Cevap A)

19. Öğrencilerinin hazır bulunuşluluk düzeyine göre eğitim-öğretim ortamını düzenlemek isteyen bir öğretmen aşağıdakilerden hangisini öncelikle yapar?

- A) Öğrenci ilgi ve beklentilerini göz önünde tutar
- B) İşbirlikçi bir ortam düzenlemesi yapar
- C) Farklı öğretim yöntemleri kullanır
- D) Program hedeflerinde değişiklik yapmaz
- E) Öğretilcek konuları ön planda tutar

ÇÖZÜM:

Hazır bulunuşluluk öğrencinin eğitim ortamına getirdiği tüm özellikleridir. Derse ilişkin ön koşul öğrenmeler, o derse ilişkin tutumu, öğrenmeye karşı ilgisi gibi bilişsel, psikomotor ve duyuşsal tüm özellikleri öğrencinin hazır bulunuşluluğudur. Hazır bulunuşluluk düzeyini göz önüne alan öğretmen öğrenci ilgi ve beklentilerine önem verir ve ders amaçlarını bunlara göre şekillendirir.

(Cevap A)

20. Öğrenci merkezli öğretim yapmak isteyen bir öğretmen sınıf içi öğretim etkinliklerini düzenlerken nasıl bir yol izlemelidir?

- A) İçerik ve amaçlardan çok yöntem ve tekniklere odaklanmalıdır.
- B) İçeriği, başarılı öğrencilere göre yapılandırılmalıdır.
- C) Sınıf içi etkinliklerde araç-gereçlere daha çok yer vermelidir.
- D) Etkinlikleri bilimsel verilere göre yapılandırılmalıdır.
- E) Etkinlikleri öğrencilerle birlikte planlamalı ve uygulamalıdır.

(Cevap E)

21. Aşağıdakilerden hangisi probleme dayalı öğrenme senaryolarında bulunması gereken en önemli özellik?

- A) Her biri uygulanabilir nitelikte birçok çözümünün olması
- B) Araştırmayı gerektirmesi
- C) Merak uyandırıcı ve ilgi çekici olması
- D) Gerçek yaşamla ilgili olması ve çok yönlü düşünmeyi gerektirmesi
- E) Gözlem yapmayı gerektirmesi

(Cevap D)

22. Örnek olay yönteminin kullanıldığı bir öğretme-öğrenme sürecinde, öğrenenlerin aşağıdaki etkinliklerden hangisini gerçekleştirmeleri diğerlerine göre daha az önemlidir?

- A) Konunun ana hatlarını çıkarma
- B) Önceden bildikleriyle bağ kurma
- C) Problem çözme
- D) Bilgiyi yeniden üretme
- E) Neden-sonuç ilişkilerini bulma

(Cevap D)

23. Bilgisayar destekli öğretim, aşağıdaki amaçların hangisine ulaşmada yetersizdir?

- A) Öğrencilerin tüm öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması
- B) Çeşitli zihinsel becerilerin geliştirilmesi
- C) Sınırsız tekrar olanağı sağlanarak kalıcılığın artırılması
- D) Görsel işitsel uyarıcılar açısından zengin yaşantılar sağlanması
- E) Öğrenme eksikliklerinin tespit edilmesi ve giderilmesi

ÇÖZÜM:

Günümüzde bilgisayarlar eğitim-öğretim hizmetlerinin içine çok yoğun bir şekilde dahil edilmiş olmalarına ve çok fazla alanda yeterlilik sağlamasına karşılık, insan olgusu nedeniyle öğrenme ihtiyaçlarının tamamını karşılamaktan çok uzaktadır. (Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Dr. B. Tanık, s200)

(Cevap A)

24. Yaratıcı düşünme biçiminin kullanıldığı sınıf içi öğretim etkinliklerinde en çok aşağıdakilerden hangisinden yararlanılır?

- A) Sınırlandırılmış bakış açısı
- B) Alışılmış kalıpların içinde kalma
- C) Geniş hayal gücü
- D) Mantıksal düşünme
- E) Derinlemesine inceleme

(Cevap C)

25. Günümüzde aktif öğrenmenin giderek daha çok ilgi görmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

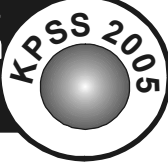
- A) Bilginin hızla çoğalması
- B) Öğrenmeyi öğrenmeye olanak sağlaması
- C) Okulların yapı ve işleyişinin gelişmesi
- D) Daha nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi
- E) Yakın çevrenin bir eğitim merkezi olarak görülmesi

(Cevap B)

NOBEL DERSHANLERİ

0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

SINIF YÖNETİMİ

1. Öğretmen dersinde çalışma yöntemlerinin planlanması, bilgi kaynaklarının saptanması, bilginin düzenlenmesi, özetlenmesi, yorumlanması ve gelişmelerin değerlendirilmesinde yararlanılacak etkinlikleri belirlemiş ve bunları uygulamıştır.

Bu süreç bütünüyle aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Dersin işlenişi
- B) Konuya giriş
- C) Konunun sonuçlandırılması
- D) Ara değerlendirme
- E) Ders programı yapma

(Cevap A)

2. Aşağıdakilerden hangisi başarı güdüsü düşük öğrencilerde genellikle gözlenen bir durumdur?

- A) Yeterlik duygusunun gelişmiş olması
- B) Çok fazla çaba göstermesi
- C) Kendisine üst düzey amaçlar koyması
- D) Güçlükleri aşmaya çalışması
- E) Dışsal faktörlere yüklemeye yapması

(Cevap E)

3. Bir öğretmenin sınıf içi öğretim etkinliklerini gerçekleştirirken, aşağıdakilerden hangisini yapması, "hazırbulunuşluk ilkesi"ne uyduğunu gösterir?

- A) Her öğrenci için ayrı bir program uygulaması
- B) Başarısız öğrencileri hızlı ilerlemeye teşvik etmesi
- C) Etkinlikleri öğrencilerin düzeyini dikkate alarak uygulaması
- D) Etkinlikleri öğretmen merkezli olarak uygulaması
- E) İçeriği olabildiğince kısa sürede aktarması

(Cevap C)

4. Sınıf içinde istenmeyen bir davranış ortaya çıktığında, öğretmen yumuşak bir üslupla öğrenciyi uyarabilir.

Öğretmen öğrenciyi uyarırken nasıl bir tutum sergilerse öğrenci bundan olumsuz yönde etkilenir?

- A) Yargılayıcı ve suçlayıcı
- B) Yönlendirici ve rehberlik edici
- C) Hatırlatıcı ve kuralcı
- D) Esnek ve yapıcı
- E) Eleştirel ve tutarlı

(Cevap A)

Sınıf içi disiplin sorunlarını en aza indirmede aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?

- A) Otoriter tutum benimsemek
- B) Rehberlik servisiyle işbirliğinde bulunmak
- C) Ceza kullanmak
- D) Görev paylaşımı yapmak
- E) Farklı öğretim yöntemleri kullanmak

ÇÖZÜM:

Sınıfta sorun olan davranışları ortadan kaldırmak yani disiplini sağlamak için; öğrencilerin küçük yanlışlarını görmezden gelmek (söndürme), yeniden yapılandırma (ortam, yöntem, teknik ve öğretmen davranışlarında değişiklik yapmak), sorumluluk vermek kullanılacak etkili yöntemlerdir. İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı sınıflar disiplin sorunlarının en az yaşandığı sınıflardır. Öğrencilere verilen görevler sınıfta sorun davranışların oluşmasını engeller.

(Cevap D)

6. Sınıf kurallarını belirlemede öncelikle hangisi yapılmalıdır?

- A) Açık, net ve kesin olmalıdır
- B) Öğrencinin isteğiyle hazırlanmalıdır
- C) Olumsuz ifadelerin yer almasına dikkat edilmelidir
- D) Öğretmen tarafından belirlenmelidir
- E) Kısa ve öz olmalıdır

ÇÖZÜM:

Sınıf yönetimi öğretimin amaçlarına ulaşılmasına yardımcı olan, öğretme-öğrenme ortamının oluşturulması ve yürütülmesi için yapılan etkinliklerdir. Etkili bir sınıf yönetimi için ilk yapılması gereken sınıf kurallarının belirlenmesidir. Sınıf kuralları belirlenirken ilk dikkat edilecek nokta sınıf kurallarının yanlış anlaşılmasına yol açmayacak şekilde anlaşılır ve net olmasıdır. Sınıf kuralları öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak tüm sınıfça belirlenmelidir. Ayrıca tüm sınıfça belirlenen bu kurallar herkesin görebileceği bir yere asılmalıdır.

(Cevap A)

NOBEL
4410088
88

NOBEL DERSHANLERİ

0 232 441 00 88
www.nobelkpss.com

PROGRAM GELİŞTİRME

1. Almanca dersinde öğrendikleriyle, tatilde görüldüğü bir Alman turistle konuşmayı başaran Yaşar'ın bu davranışı, hangi düzeyde bir hedef davranış ifade eder?

- A) Hatırlama
B) Uygulama
C) Kavrama
D) Değerlendirme
E) Sentez

ÇÖZÜM:

Öğrencinin öğrendiği bilgiyi kullanması, değişikliğe uğratması bilişsel alan hedeflerinin taksonomisinde uygulama basamağına ait bir hedef davranıştır. Öğrencinin öğrendiği bilginin olgular, kavramlar, yöntemler, ilkeler ve kuramlar gibi yönlerini yeni durumlara uygulamasını gerektirir. Uygulama basamağında öğrenci; bütünüyle değiştirme, değişikliğe uğratma, hesaplama, ilave etme, ekleme, ispat etme, kullanma ve üretme gibi eylemleri gerçekleştirebilir. Derste öğrendiği teorik Almanca'yı tatilde turistlerle konuşurken farklı bir yerde uygulamıştır.

(Cevap B)

2. Eğitim felsefelerinin en reformcusundan en tutucusuna doğru sıralanışı nasıldır?

- I. Daimicilik
II. Esasicilik
III. İlerlemecilik
IV. Yeniden Kurmacılık

- A) I-II-III-IV
B) III-IV-I-II
C) IV-III-II-I
D) IV-III-I-II

E) III-IV-II-I

ÇÖZÜM:

Daimicilik felsefesi evrensel, değişmez bir eğitim anlayışıdır. Bilginin değişmezliğini ve insanın da bu değişmez bilgilere göre yetiştirilmesini savunur. Eğitim felsefeleri arasında en eski ve en tutucu olanıdır. Esasicilik felsefesi de daimiciliğin devamı niteliğindedir. Eğitimde konu alanı ön plandadır ve öğretmen otoritesini savunur. Pragmatik felsefenin eğitime yansması olan ilerlemecilik bilginin değiştiğini ve eğitimin de sürekli gelişme ve değişim içinde olması gerektiğini savunur. İlerlemecilik reformcu bir felsefi anlayıştır. İlerlemeciliğin devamı olan yeniden kurmacılık tasarımı eğitimin amacı toplumu yeniden düzenlemek ve demokrasiyi kurmaktır. Buna göre eğitim felsefelerinin en reformcusundan en tutucusuna doğru sıralanışı Yeniden kurmacılık – İlerlemecilik – Esasicilik – Daimiciliktir.

(Cevap C)

3. İçerik belirleme yaklaşımlarından Bruner'in savunduğu içerik yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğrusal
B) Sarmal
C) Modüler
D) Çekirdek
E) Piramitsel

ÇÖZÜM:

Bruner'e göre öğrenciyi öğrenmede aktif kılabilmek için çalışılacak konu alanı yapısının öğrenci için anlamlı, faydalı ve hatırlanabilir nitelikte olması gerekir. Bruner konu alanı yapısını alandaki ilişkilerin, fikirlerin temel çerçevesi; yani alandaki temel bilgi olarak açıklamaktadır. Konu alanı yapısı konu hakkındaki ayrıntıyı ya da özel olguları kapsamaz. Konu alanındaki temel fikirler, ilişkileri kapsar; bunlar da basit olarak şemalarla, formüllerle ifade edilebilir niteliktedir. (N. Senemoğlu, Gelişim Öğrenme ve Öğretim, s.471) Öğretimde buluş yöntemini yani tümevarımı savunan Bruner konu içeriğinin de öğrencilerin konunun genel yapısını keşfedebilmeleri için aşamalı olarak sıralanması gerektiğini savunmuştur.

(Cevap A)

4. İlköğretim kademesinde eğitsel amaçların belirlenmesinde aşağıdakilerden hangisi daha az etkilidir?

- A) Toplumsal değer yargıları
B) Toplumun yaşam anlayışı
C) Bireyin geleceğe yönelik ihtiyaçları
D) Konu alanının temelleri
E) Toplumdaki istihdam olanakları

ÇÖZÜM:

İlköğretim kademesinde hedeflerin belirlenmesinde toplumun genel başarı felsefesi, değer yargıları, yaşam tarzı, konu alanı temelleri, geleceğe yönelik öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınır. Toplumdaki istihdam olanakları daha üst kademelerdeki hedeflerin belirlenmesinde daha çok dikkate alınır.

(Cevap E)

NOBEL
4
4
1
0
0
8
8

5. Türk milli eğitiminin genel hedefleri aşağıdakilerden hangisine göre belirlenir?

- A) Milli Eğitim Temel Kanunu
- B) Okul yönetmeliği
- C) Ders planı
- D) Tebliğler Dergisi
- E) Müfredat Programı

ÇÖZÜM:

Eğitimde hedefler üç düzeyde belirlenmektedir. Ülkenin politik felsefesini yansıtan ve oldukça genel olarak belirlenen **uzak hedef**, uzak hedefin yorumu aynı zamanda da okulun iş görüşünü yansıtan **genel hedef**, Öğrenciye kazandırılması uygun görülen özellikler ve bir disiplin ya da bir çalışma alanı için hazırlanmış olan hedeflere de **özel hedefler** olarak tanımlanır. Bu sıralama bir bakıma hedeflerin dikey sıralanmasını ortaya koymaktadır. (Ö. Demirel, Eğitimde Program Geliştirme, s.106) Uzak hedefler kolay kolay değişmeyen hedeflerdir. Genel hedefler ise yetiştirilmek istenen insan profili şeklinde ifade edilen hedeflerdir. Bu hedefler de Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yazan hedeflerdir. Uzak hedefler ülkenin hedefleri, Genel hedefler Milli Eğitimin hedefleri şeklinde düşünülebilir.

(Cevap A)

6. I- Niçin?

II- Nasıl?

III- Ne kadar?

soruları sırayla hangilerine cevap verir?

- A) Hedef-eğitim durumu-değerlendirme
- B) Eğitim durumu-değerlendirme-hedef
- C) Değerlendirme-hedef-eğitim durumu
- D) Hedef-değerlendirme-eğitim durumu
- E) Değerlendirme-eğitim durumu-hedef

ÇÖZÜM:

Eğitim programının dört temel ögesi bulunmaktadır: Hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme. Hedef, öğrenene eğitim sonunda kazandırılacak istendik davranışlardır. "**Niçin** öğretelim?" sorusunun cevabı program hedefleridir. Program hedeflerini gerçekleştirmek için seçilecek konular içerik ögesidir. "**Ne** öğretelim?" sorusunun cevabı programın içerik boyutunu oluşturmaktadır. Program hedeflerine ulaşmak için içeriğin nasıl sunulacağı, hangi strateji, yöntem ve araçların kullanılacağı eğitim durumları ögesidir. Eğitim durumları "**Nasıl** öğretelim?" sorusunun cevabıdır. Değerlendirme boyutu ise hedeflenen davranışların ne kadarının kazanıldığı ve eğitimin işlerinin bir kontrolüdür. "**Ne kadar?**" sorusunun cevabı değerlendirme ögesidir.

(Cevap A)

7. Aşağıdakilerden hangisi günlük planda bulunmaz?

- A) Dersin süresi
- B) Genel hedefler
- C) Yöntem teknik
- D) Araç gereç
- E) İşlenecek konu

ÇÖZÜM:

2551 sayılı (Ağustos, 2003) Tebliğler Dergisinde ders planı aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

"Ders planı, bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbiriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını (hedef ve davranışlarını) bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plandır." (Tebliğler Dergisi, 2551:442)

Günlük ders planında genel hedef ifadeleri bulunmaz. Günlük plan sadece o ders içinde gerçekleştirilecek hedef davranışları içerir.

(Cevap B)

8. Hangisi program geliştirmede içerikle ilgili sorulardan değildir?

- A) Tekrar edilme özelliği
- B) Bilimsel içerik taşıması
- C) Güncel olması
- D) Hedeflerle tutarlı olması
- E) Öğrencinin ilgisini çekmesi

ÇÖZÜM:

Konu Seçiminde Dikkate Alınacak Ölçütler

- 1) Kullanım sıklığı (A seçeneği)
- 2) Nitelik
- 3) Önemlilik
- 4) Evrensellik
- 5) Verimlilik
- 6) Zorluk
- 6) Eğitsel gereklilik

(Ö. Demirel, Eğitimde Program Geliştirme, s. 129-130)

Eğitim programlarına seçilecek içerik öncelikle program hedefleriyle tutarlı olmalıdır. İçerik program hedeflerini gerçekleştirmek için kullanacağımız araçtır. Ayrıca içerik evrensel nitelikte olmalıdır, kullanacağımız içerik güncel genel geçer konulardan çok evrensel nitelikte bilgileri kapsamalıdır.

(Cevap A)

N
O
B
E
L

4
4
1
0
0
8
8

9. Hedeflerin aşağıdaki koşulları karşılması gerekir:

- I. Öğrencilere yönelik olmalıdır.
- II. Belirli bir davranış grubuna karşılık gelecek ölçüde geniş olmalı ve aynı zamanda tek bir özellik içermelidir.
- III. Yazan ve okuyanlar için aynı anlama gelmelidir.
- IV. İçerikle bağlantılı olarak ifade edilmelidir.

Bu koşullara göre hedeflerde bulunması gereken özellikler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Açık seçiklik-Genellik ve sınırlılık-Kenetlilik-Davranışa dönüklük
- B) Genellik ve sınırlılık-Açık seçiklik- Davranışa dönüklük-Kenetlilik
- C) Davranışa dönüklük- Genellik ve sınırlılık-Açık seçiklik-Kenetlilik
- D) Kenetlilik Davranışa dönüklük-Genellik ve sınırlılık-Açık seçiklik
- E) Genellik ve sınırlılık-Davranışa dönüklük-Kenetlilik-Açık seçiklik

(Cevap C)

10. Ali öğretmen, arkadaşına öğrencilerin büyük bir kısmının matematik dersinde öğrendikleri integral konusunun pratikte nasıl kullanıldığına ve hangi amaca yönelik olduğuna ilişkin fikirlerinin bulunmadığını söyler.

Bu durumda önceden öğrenildiği halde, gerekli olan durumlarda kullanılmayan bilgi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Durağan bilgi
- B) Yanlış bilgi
- C) Eksik bilgi
- D) Olgunlaşmamış bilgi
- E) Transfer bilgi

(Cevap A)

11. İlköğretimde eğitsel amaçların belirlenmesinde aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden daha az etkilidir?

- A) Toplumsal değer yargıları
- B) Toplumun yaşam anlayışı
- C) Bireyin geleceğe yönelik ihtiyaçları
- D) Konu alanının temelleri
- E) Toplumdaki istihdam olanakları

(Cevap E)

12. Okulun bulunduğu sosyal çevre bireyin yaşamında önemli bir etkiye sahiptir.

Bu çevreden etkili bir biçimde yararlanmak isteyen bir öğretmen öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Yakın çevreden okula konuklar çağırmalıdır.
- B) Öğrencileri sürekli çevre gezilerine götürmelidir.
- C) İşlenecek konular ve etkinlikler ile çevre arasında ilişki kurmalıdır.
- D) Öğrencilere yaşamı konu alan proje ödevleri verilmelidir.
- E) Çevredeki yararlanılabilecek kişi ve konuların listesini hazırlamalıdır.

(Cevap C)

N
O
B
E
L
4
4
1
0
0
8
8

1. Öğrencilerin okula uyum sağlamaları için uygulanan "akran danışmanlığı" aşağıdakilerden hangisi doğru ifade eder?

- A) Öğretmenlerin sorunlarıyla ilgilenen kişi
- B) Üst sınıftakilerin alt sınıftakilere danışmanlık yapması
- C) Ailesinin çocukla ilgilenmesi
- D) Psikolojik danışmandan alınan yardım
- E) Sınıf rehber öğretmenin öğrenciye sunduğu danışma hizmetleri

ÇÖZÜM:

Akran danışmanı üst sınıftaki öğrencilerin rehberlik etkinliklerinde kullanılmasıdır. Üst sınıflardan seçilecek öğrencilerin alt sınıftaki öğrencilerle kaynaştırılması, onlara sorunlarında yardımcı olması demektir.

(Cevap B)

2. Boşanmak üzere olan öğretmen Fatma Hanım bir gün sınıfındaki bir çocuğun anne-babasının boşanacağını öğrenmiştir.

Çocuğa aşağıdakilerden hangisini söylerse kendi sorununu yansıtmamış olur?

- A) Kesin suç babadadır
- B) Yazık! Olan çocuklara oluyor
- C) Annen üzülüyor değil mi?
- D) Sen ne düşünüyorsun?
- E) Baban size bakacak mı?

ÇÖZÜM:

Seçeneklere baktığımızda D seçeneği hariç tüm seçenekler kişinin kendi yaşadığı sorunun sonucudur. Söyleyen kişinin yaşadığı sorunun izlerini taşımaktadır. D seçeneğinde ise söyleyenden bir duygu yoktur tamamen karşıdakini anlamaya yöneliktir.

(Cevap D)

3. Danışman ve danışan arasında aşağıdakilerden hangisinin olması zorunlu değildir?

- A) İçtenlik
- B) Dinleme
- C) Güven
- D) Değerlendirme
- E) Saygı

ÇÖZÜM:

Psikolojik danışma sürecinin başarısı danışman ile danışan arasında kurulan ilişkinin etkinliğine bağlıdır. Etkili bir ilişki ise iki tarafın beklentisi birbirine uygun düştüğü ölçüde mümkündür. (Y. Kuzgun, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, s.154) Psikolojik danışma süreci karşılıklı saygı, anlayış ve güven temellidir. Taraflar birbirine içten olmalı ve güvenmelidir. Bu temellerden yoksun bir danışma süreci yürümez ve asla etkili olamaz. Ancak danışma sürecinde değerlendirme yani bir yargılama yoktur. Danışman asla danışanın davranışlarını, duygularını yargılamaz; değerlendirmez.

(Cevap D)

4. Bir öğrenci hakkında öğrencinin durumunu ve çevresinin (ailesi, arkadaşları, diğer öğretmenler vs.) ne düşündüğü bilmek isteyen öğretmen hangi yöntemi kullanmalıdır?

- A) Portfolyo
- B) Anket
- C) Mülakat
- D) Gözlem
- E) Derecelendirme ölçekleri

ÇÖZÜM:

Anket okullarda öğrencilerin ev ve aile yaşamları, sağlık durumları, eğitsel ve mesleki planları, okul içi ve okul dışı etkinlikleri, çalışma alışkanlıkları gibi çok çeşitli özellikleri hakkında kendilerinden, velilerinden ya da diğer ilgililerden bilgi toplamada yaygınlıkla kullanılır. (M. Kepçeoğlu, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, s.157) Anketin en önemli özelliği kısa zamanda çok sayıda bilgi toplama olanağı vermesidir. Öğrenci hakkında çok sayıda bilgiyi toplayabilmek için anket en etkili yollardan biridir.

(Cevap B)

5. Aşağıdakilerden hangisi Rehberlik Araştırma Merkezlerinin görevleri arasında değildir?

- A) Rehber öğretmenlerin stajyerliğini kaldırmak
- B) Gizil güçleri olan çocukları tespit edip toplu dosyalarını tutmak
- C) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin tespit edilmesi ve eğitsel kararlarının alınması
- D) Yıllık rehberlik program taslağını hazırlamak
- E) Rehberlik programlarının geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak

ÇÖZÜM:

Rehberlik hizmetlerinin il düzeyinde örgütlenmesi, İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) ile sağlanmaktadır. RAM'lar il düzeyinde tüm özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur. RAM'lar Rehberlik ve Psikolojik Danışma ve Özel Eğitim olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır. (Bu bölümlere ek olarak RAM'larda Araştırma, Halka İlişkiler, Basın Yayın gibi bölümler de bulunabilir.) Özel eğitim bölümü ildeki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencileri tespit etmek ve eğitsel kararlarını almakla sorumludur. Rehberlik ve Psikolojik Danışma bölümü okullarda yürütülen rehberlik hizmetlerinin işleyişinden sorumludur. Öğrencilerin toplu dosyalarını tutmak okullarda Sınıf Rehber öğretmenlerinin sorumluluğundadır.

(Cevap B)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

6. Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin temel işlevlerinden değildir?

- A) Sınıflandırma
- B) Önleyici
- C) Tamamlayıcılık
- D) Yönlendirici
- E) Gelişimsel

ÇÖZÜM:

Rehberlik ile asıl amaçlanan bireyin gizil güçlerini keşfetmesine, kendisi ve çevresiyle barışık bir biçimde yaşamasına yani kendini gerçekleştirme yardımı etmektir. Rehberlik bu amacına ulaşırken bazı işlevleri de yerine getirmek zorundadır. Rehberliğin temel işlevleri;

Uyum sağlayıcılık: Öğrencilerin okula, çevresine ve birbirlerine uyum sağlayacakları etkinlikler düzenlenmelidir.

Yöneltilici işlevi: Bireyin başarı, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda alan, okul ve mesleklere yönlendirilmesi.

Ayarlayıcılık: Okul rehberlik programlarının hazırlanmasında araştırmacılık işlevidir.

Geliştirici: Öğrencilerin gelişim görevlerini başarıyla yerine getirecekleri etkinliklere yer verilmesi.

Önleyicilik: Bazı olumsuzluklar ve sorunlar ortaya çıkmadan gerekli önlemlerin alınması işlevidir.

Tamamlayıcılık: Öğretim etkinliklerini tamamlama ve destekleme işlevidir.

Rehberliğin işlevleri arasında sınıflama yoktur. Öğrencileri değerlendirme, yargılama, onları sınıflandırma rehberliğin temel ilkelerine ters düşer.

(Cevap A)

7. Aşağıdakilerden hangisi okul rehber öğretmenin görevlerinden biri değildir?

- A) Okul rehberlik servisine başkanlık etmek
- B) Okul rehberlik programını hazırlamak
- C) Öğrencilere uygulanacak bireyi tanıma etkinliklerini yürütmek
- D) Okul içinde Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile ilgili konularda araştırmalar yapmak
- E) Rehberlik programının uygulanmasında sınıf rehber öğretmenlerine rehberlik etmek

ÇÖZÜM:

Okulda rehberlik hizmetlerinin örgütlenişine baktığımızda işin başında müdürü görürüz. Bir okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesinden sorumlu kişi okul müdürüdür. Müdür rehberlik hizmetlerinin başkanıdır. Rehber öğretmen ise okulda rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi, okul rehberlik programının hazırlanması ve etkili şekilde uygulanması, bireyi tanıma etkinlikleri, okul içinde yapılacak diğer rehberlik faaliyetlerinden sorumludur.

(Cevap A)

8. Bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini söylemesi kendisini açmasına örnektir?

- A) Eğitsel gezilerde öğrenciler çok eğlenir.
- B) Bu gezi çok eğlenceli olmalı.
- C) Siz bu gezi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- D) Geziler sizi heyecanlandırıyor mu?
- E) Öğrenciyken yıl sonunda ben de sizin gibi hissedirdim.

ÇÖZÜM:

Öğretmenin kendini açması bir olay ya da durumla ilgili olarak kendi duyuşsal yönünü yansıtmayı demektir. Seçeneklere baktığımızda E seçeneği dışındaki tüm seçeneklerde öğretmen kendisi ile ilgili bir şeyden bahsetmemekte sadece öğrenciyi anlamaya yönelik yansımalar yapmaktadır. E seçeneğinde ise kendi yaşantı ve duygularını konuşmasına yansıtıp kendini öğrencilere açmaktadır.

(Cevap E)

9. Özgüveni düşük bir öğrenciye özgüvenini arttırmak için PDR hizmetlerinden hangisini daha önce yapmak gerekir?

- A) Bilgi verme
- B) Psikolojik danışma
- C) Konsültasyon
- D) Müşavirlik
- E) Oryantasyon

ÇÖZÜM:

Psikolojik danışma hizmetleri: Psikolojik danışma, bireylerin kendilerini tanımlarını, güçlü ve zayıf yönlerini fark ederek yaşadıkları problemleri etkili bir biçimde çözmek amacıyla, yüz yüze bir ilişki süreci içinde sunulan ve duyuşsal yönü ön planda olan profesyonel bir yardım hizmetidir. Nihai amacı da bireyin karar verme ve problem çözme becerisini geliştirerek kişisel gelişimini sağlamaktır. (Ed. G. Can, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, s.60) Özgüven problemi yaşayan bir öğrenci için verilecek hizmet psikolojik danışmadır. Psikolojik danışma hizmetinin amacı bireyin kendini gerçekleştirme sürecinde bireye yardım etmek ve çevresiyle ve kendiyi barışık bir yaşam sürmesine katkıda bulunmaktır.

(Cevap B)

10. Öğrencisinin mesleki gelişimine yardım isteyen bir öğretmenin sahip olabileceği görüşlerden hangisi mesleki rehberlik anlayışına uygun değildir?

- A) Öğrenciyi her açıdan iyi bir şekilde tanımalı
- B) Öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini ön planda tutmalı
- C) Meslekler hakkında olumlu bir tutum yerleştirmeye çalışmalı
- D) Öğrencilerin meslekleri tanımasına yardımcı olmalı
- E) Öğrencileri toplumsal cinsiyet rollerine uygun mesleklere yönlendirmeli

ÇÖZÜM:

Mesleki rehberlik bireyleri tanıma, onlara kendilerini tanıtmak ve kendi özelliklerine uygun meslek seçiminde rehberlik etmeyi kapsamaktadır. Bir bireyin meslek seçimini etkileyen etkenlerin başında toplumun ve ailesinin beklentileri gelir. Ancak bir bireyin vereceği mesleki bir karar öncelikle bireyin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda olmalıdır. Kadın ve erkekler kariyer gelişiminde eşit düzeyde katılımcı durumundadır. Özellikle son yıllarda kadınların eskiden sadece erkekler için düşünülen şoförlük, pilotluk, mühendislik gibi mesleklere yönelim göstermekte; aynı şekilde erkekler de kadınlar için düşünülen hemşirelik, sekreterlik gibi mesleklere girebilmektedir. Bir öğretmenin mesleki anlamda sahip olması gereken görüş; meslek seçiminde bireyin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri toplum değer, norm ve kalıplarından daha önemlidir.

(Cevap E)

11. Aşağıdakilerden hangisi PDR’de her bireyin kendini gerçekleştirmeyi amaçlamadığını gösteren uygun bir seçenektir?

- A) Öğrenciye alacağı kararlarda yardımcı olmak
- B) Her birey doğuştan gizilgüçlerini gerçekleştirme eğilimine sahiptir
- C) Öğrencilerin topluma uyumlu bireyler olmalarını sağlamak
- D) Bireylerin verecekleri kararlara saygılı olmak
- E) Her alanda bireysel gelişimi desteklemek

ÇÖZÜM:

Kendini gerçekleştirme günümüzde Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile ilgili tüm hizmetlerin amacı olarak görülmektedir. Hümanistik psikolojinin ortaya attığı bu kavramın temelinde her bireyin değerli olduğu yatmaktadır. Kendini gerçekleştirme insan davranışlarına yön veren ana güdü olarak görülmüştür. Her birey kendini gerçekleştirme amacı ile yaşar yani gizil güçlerini geliştirme eğilimindedir.

(Cevap B)

12. Aşağıdakilerden hangisi rehberlik tanımındaki ortak öğelerden birisi değildir?

- A) Profesyonel bir süreçtir
- B) Bireye dönük bir hizmettir
- C) Amaç bireyin kendini gerçekleştirmesidir
- D) Bir yardım sürecidir
- E) Öğüt verme vardır

ÇÖZÜM:

Günümüzde benimsenen çağdaş rehberlik anlayışının temelini oluşturan ve her biri önemli bir kavrama işaret eden bazı anahtar sözcükler dikkati çekmektedir. Bunlar arasında “süreç”, “yardım”, “birey”, “kendini anlama”, “seçim yapma”, “uyum sağlama”, “kendini gerçekleştirme” gibi sözcüklere sık rastlanmaktadır. (M. Kepçeoğlu, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, s.11) Rehberlik bireyin kendini gerçekleştirmesi, çevresine uyum sağlaması için verilen bir yardım sürecidir. Rehberlik anlayışında öğüt verme, ne yapacağını söyleme, onun yerine kararlar verme, yargılama yoktur.

(Cevap E)

13. Aşağıdakilerden hangisi öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçlarından birisi değildir?

- A) İhtiyacı olan öğrencilere sosyal yardımda bulunmak
- B) Öğrencilere sağlık hizmetleri sunmak
- C) Psikolojik danışmanlık hizmetlerinde bulunmak
- D) Bireylerin gizilgüçlerini geliştirmek
- E) Bireysel farklılıkları ortadan kaldırmak

ÇÖZÜM:

Öğrenci kişilik hizmetleri genellikle öğrencilerin barınma, beslenme, sağlık, serbest zamanları değerlendirme gibi ihtiyaçlarını giderecek yardımlar yanında, onların gizilgüçlerini geliştirme, yetenek ve ilgilerine uygun okul ve meslek seçme, insanlarla daha iyi ilişkiler kurabilme gibi, kişilik gelişimleri ve uyum sorunlarının çözümü için onlara yapılacak yardımı kapsamaktadır. Öğrenci kişilik hizmetlerinin amacı, öğrencinin eğitim ortamından en yüksek düzeyde yarar sağlayabilmesi için gerekli olanakları hazırlamak ve var olan engelleri kaldırmaktır. (Y. Kuzgun, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, s. 3) Öğrenci kişilik hizmetleri bireysel farklılıkları kaldırmayı amaçlamaz, amaç bireysel farklılıklarla bireylerin kabulüdür.

(Cevap E)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

14. Aşağıdakilerden hangisi doğrudan öğrenciye yönelik rehberlik hizmeti değildir?

- A) Konsültasyon B) İzleme
C) Sevk D) Yöneltilme
E) Psikolojik danışma

ÇÖZÜM:

Konsültasyon hizmetleri doğrudan öğrencilere dönük olmayan, öğrencilere sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yönelik olan hizmetlerdir. Bu çalışmaların amacı; okuldaki yönetici ve öğretmenlerin daha uygun ve ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmasını, çalışmalarda bu anlayışın esas alınmasını ve okuldaki tüm olanakların bu anlayışa uygun bir biçimde kullanılmasını sağlamaktır. (Ed. G. Can, Psikolojik Danışma ve Rehberlik, s.64) Yukarıda da belirtildiği gibi rehberlik hizmetlerinden konsültasyon hizmetleri doğrudan öğrenciye değil okul yöneticileri, öğretmenler, veli ve çevrede öğrenciyle ilgili diğer kişilere sunulan hizmetlerdir.

(Cevap A)

15. Aşağıdakilerden hangisi gelişimsel rehberlik anlayışının özelliği değildir?

- A) Bireyin her yönden kendini geliştirmesine yardım edilmelidir
B) Bireylerin gelişim görevlerini gerçekleştirmesine ilişkin yardımları içerir
C) Kendini gerçekleştirme hizmetlerin temelindedir
D) Bireylere gelişim sürecinde destek olunmalıdır
E) Sadece problemi olan öğrenciye yönelik hizmet verilmelidir

ÇÖZÜM:

Rehberlikte gelişimsel yaklaşım, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin, program ya da meslek seçimi sorunları ile sınırlandırılmasına ve bunalım durumlarında düzeltici, çare bulucu yardımlar sağlamaya ağırlık vermesine bir tepki olarak gelişmiştir. Gelişimsel rehberlik bireyi sürekli gelişim halinde olduğu bir gelişim basamağını başarı ile geçirenlerin daha sonraki gelişim basamağının gelişim görevlerini daha iyi başaracağı gerçeğine dayanmaktadır. (Y. Kuzgun, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, s.19) Gelişimsel rehberlik rehberliği sadece sorunu olan öğrencilere sunulan hizmetler olarak değil tüm bireylere sunulması gereken bir hizmet olarak görmektedir.

(Cevap E)

16. Sosyometri tekniği uygulandıktan sonra oluşturulan sosyogram'dan aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sınıf içindeki gruplaşmalar
B) Sevilen ve sevilmeyen öğrenciler
C) Sınıftaki lider özellikteki öğrenciler
D) Gruptaki sevilmeyen öğrencilerin sevilme nedenleri
E) Sınıftaki izole edilmiş bireyler

ÇÖZÜM:

Bir grubun üyeleri arasındaki etkileşim örüntüsünü saptamak amacı ile kullanılan tekniğe Sosyometrik Test adı verilir. Sosyometrik test için önce gruba belli bir konuda bireylerin sosyal ilişkilerini ifade edebilecekleri bir Sosyometrik Anket uygulanır. Ve elde edilen cevaplar Sosyogram adı verilen bir tabloda gösterilir. (Y. Kuzgun, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, s.58) Bir sosyometri uygulamasından sonra hazırlanacak Sosyogram bize grup içindeki lider kişiler, terk edilmiş kişiler, reddedilenler, karşılıklı çekenler, sınıf içindeki gruplaşmalar ve klikler hakkında bilgi verir. Sosyogram sonucunda bireylerin seçilmeme (tercih edilmeme) sebepleri hakkında bir bilgi elde edilemez.

(Cevap D)

Bu kitapçık sınava giren adayların hatırladığı sorulardan oluşmaktadır. Sorular *Yediiklim Eğitim Bilimleri Dergisi* ve Nobel Dershaneleri'nin uzman eğitici kadrosu ile editörleri tarafından kontrol edilmiş, referanslı cevaplar hazırlanmıştır.

NOBEL DERSHANELERİ - 0 232 441 00 88

KPSS - 2005

SORU YAKALAMA REKORU

Sizlere KPSS'nda çıkan soru kalıplarını daha iyi kavrayabilmeniz ve çözüm yolları hakkında bilgi sahibi olabilmeniz amacıyla YEDİİKLİM YAYINLARI'nın yardımlarıyla hazırlamış olduğumuz kitapçığın bu bölümünden itibaren Dershanelerimizde 2004-2005 Eğitim Öğretim yılında yapılan KPSS deneme sınavlarının **Gelişim Psikolojisi** sorularından bazı örnekler vermek istiyoruz.

Soru örneklerini incelediğinizde, bu sınavın hiç de zor olmadığını, aksine iyi bir eğitim almanız halinde, sınav sorularının önceden tahmin edilebileceğini ve sınavda sorulan gerek Eğitim Bilimleri gerekse Genel Kültür – Yetenek sorularının tamamını çok rahat bir şekilde doğru olarak cevaplayabileceğinizi göreceksiniz.

Nobel Eğitim Kurumları'nda kurumun kendi kaynaklarının yanı sıra yayınlarıyla kendini Türkiye genelinde ispatlamış geniş eğitimci grubunun kaynak kitapları kullanılmakta, kurum içinde yapılan deneme sınavlarında ise tamamı kurum çalışanları tarafından hazırlanmış, özgün, daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış sorular sayesinde kursiyerlerimizin başarı oranları arttırılmaktadır.

Deneme sınavlarında sormuş olduğumuz sorularla, bu yıl sınavda çıkan soruları incelediğinizde, gerek eğitim görevlilerimizin, gerekse kullandığımız yayınların ne derece isabetli olduğunu bir kere daha kendiniz göreceksiniz.

YEDİİKLİM YAYINLARI aracılığıyla hazırlamış olduğumuz bu kitapçığın, sizlere fayda sağlaması dileklerimizle, girecek olduğunuz tüm sınavlarda üstün başarılar dileriz.

NOBEL DERSHANELERİ
REHBERLİK SERVİSİ

Tüm Sorularınız İçin:

0 232 441 00 88

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ SORU YAKALAMA REKORU

Bu soruyu okumadan önce,
(Sayfa 1, 1. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 1, 1. sorunun cevabı: *Gelişimde kritik dönemler vardır.*)

12. Bireyin gelişim süreci içinde öyle dönemler vardır ki, bu dönemlerde meydana gelen değişme ve gelişmeler sonucu oluşan davranışların bir yaşam boyu kalıcı etkisi devam eder.

Yukarıdaki ifadeyi belirten kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kritik dönem
- B) Olgunlaşma
- C) Öğrenme
- D) Hazırbulunusluk
- E) Okul dönemi

(8 Haziran 2005 Deneme 3)

12. “Yaşamın belli dönemleri, gelişimsel açıdan kriz dönemleridir. Bu dönemin sorunsuz atlatılabilmesi her şeyden önce uygun çevre koşullarının oluşturulması ve gereken desteğin verilmesine bağlıdır. Bu kriz dönemleri içerisinde bireyden beklenen davranışların gerçekleştirilememesi halinde, geriye dönüş neredeyse imkânsızdır.”

Yukarıda anlatılanlar, aşağıdaki gelişim kavramlarından hangisiyle ilgilidir?

- A) Gelişim görevleri
- B) Kritik dönem
- C) Araçsal ilişkiler
- D) Kişiler arası uyum
- E) Gelişimsel sorun

(29 Mayıs 2005 Deneme 2)

Bu soruyu okumadan önce,
(Sayfa 1, 2. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 1, 2. sorunun cevabı: *Özümlleme - Uyumsama.*)

21. Köye giden Ahmet, hayatında ilk defa kuzu görmüş ve gördüğü kuzuları gerek boyca, gerekse şekilce, şehirde gördüğü köpeklerle benzettiği için kuzulara “köpek” demiştir. Ancak bir süre sonra ikisi arasındaki farkı anlamış ve gördüklerinin köpektan farklı bir hayvan olduğunu düşünmeye başlamış, annesine bu hayvanın ne olduğunu sormuştur. Ahmet, artık kuzu gördüğünde “kuzu” demeye başlamıştır.

Ahmet'in başlangıçta kuzuya “köpek” demesi, daha sonra ise “kuzu” demesi, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Özümlleme – uyumsama
- B) Uyumsama – özümlleme
- C) Organize etme – dengeleme
- D) Dengeleme – organize etme
- E) Şema oluşturma – dengeleme

(19 Haziran 2005 Deneme 4)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 1, 3. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 1, 3. sorunun cevabı: *Canlandırmacılık*.)

1. Bir masa etrafında oturan çocukların yemek yerken ellerindeki çatal-kasıkları konuşturdukları görülmüştür.

Bu durum, aşağıdaki kavramların hangisiyle ifade edilmektedir?

- A) Şema oluşturma
- B) Adaptasyon
- C) Fallik korku
- D) Animizm
- E) Uyum sağlama

(19 Haziran Deneme 4)

8. 3-5 yaş arasındaki çocukların, cansız nesnelere insansal özellikler yüklediği ve cansız nesneleri bu şekilde değerlendirdikleri çok sık görülmektedir.

3-5 yaş arasındaki çocukların gösterdikleri bu davranış, Piaget'in bilişsel gelişim düşüncesiyle değerlendirilirse, aşağıdaki kavramların hangisiyle en iyi şekilde açıklanır?

- A) Animizm (Canlandırmacılık)
- B) Realizm (Gerçekçilik)
- C) Hümanizm (İnsansalcılık)
- D) Ben merkezilik
- E) Rasyonalizm (Bilimselcilik)

(29 Mayıs 2005 Deneme 2)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 1, 4. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 1, 4. sorunun cevabı: *Olgunlaşma*.)

5. I. Kalıtımın daha fazla etkiye sahip olduğu söylenebilir.
II. Geniş anlamda bedensel büyüme ve gelişimin gerekli davranış değişiklikleriyle tamamlanması olarak tanımlanabilir.

Yukarıda maddeler halinde özellikleri verilen durum, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kritik dönem
- B) Hazır – oluş
- C) Tarihsel zaman
- D) Büyüme
- E) Olgunlaşma

(Türkiye Geneli Deneme Sınavı 1)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 1, 5. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 1, 5. sorunun cevabı: *Somut İşlemler*.)

9. Ayşe'ye aşağıdaki sorular sırasıyla sorulmuştur:

- I. 5+3 kaç eder?
- II. 3+5 kaç eder?

Geçen yıla kadar her iki soruda da cevaba ulaşmak için yaklaşık 4 saniye düşünen Ayşe, bu yıl ilk soru için yaklaşık 3 saniye düşünmüş, ancak ikinci soru için daha bir saniye bile geçmeden anında cevap verebilmiştir.

Piaget'in bilişsel gelişim düşüncesine göre, bu çocuğun hangi dönemde olduğu söylenebilir?

- A) İşlem öncesi
- B) İşlem sonrası
- C) Somut işlemler
- D) Soyut işlemler
- E) Sensory motor

(29 Mayıs 2005 Deneme 2)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 2, 6. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 2, 6. sorunun cevabı: *Araçsal ilişkiler eğilimi*.)

2. Aşağıdakilerden hangisi, Kohlberg'in ahlak gelişimiyle ilgili olarak "araçsal ilişkiler eğilimi" evresine denk gelen bir ifadeyi içermektedir?

- A) Bana dokunmayan yılan bin yaşasın
- B) Üzüm üzüme baka baka kararır
- C) Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim
- D) Aç tavuk kendini buğday ambarında sanır
- E) Bugünün yarını da var.

(19 Haziran 2005 Deneme 4)

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 2, 7. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 2, 7. sorunun cevabı: Kendisinin sevdiği yemeği, arkadaşının da sevdiğini düşünmesi)

3. Aşağıdaki davranışların hangisinde benmerkezcilik, diğerlerinden daha ağır basmaktadır?

- A) Ayşe'nin arkadaşlarıyla beraber oyun oynamak istemesi
- B) Ayşe'nin olgunlaşmasını tamamlanmış olması
- C) Ayşe'nin, oyuncak bebeğinin karnının acıktığını düşünmesi
- D) Ayşe'nin b harfi ile d harfinin karıştırması
- E) **Ayşe'nin gökyüzüne baktığında, gökyüzündeki bulutların kendini izlediğini sanması**

(01 Mayıs 2005 Deneme 1)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 2, 8. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 2, 8. sorunun cevabı: Başarıya karşı aşağılık duygusu)

2. Ayşe'ye kimleri çok sevdiği sorulmuş, bunun üzerine geçen yıla kadar böyle bir soru karşısında annemi ve babamı diyen Ayşe, bu sefer, annemi babamı ve öğretmenimi, demiştir.

Erikson'un psikososyal dönemlerine göre, Ayşe'nin hangi dönemde olması beklenir?

- A) Temel güvene karşı güvensizlik
- B) Özerkliğe karşı kuşku ve utanç
- C) Girişkenliğe karşı suçluluk
- D) **Başarılı olmaya karşı yetersizlik**
- E) Kimliğe karşı kimlik karmaşası

(01 Mayıs 2005 Deneme 1)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 2, 9. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 2, 9. sorunun cevabı: Evrensel ahlak)

10. "İnsan hayatı her şeyden önemlidir."

Bu sözleri söyleyen bir bireyle ilgili olarak, L. Kohlberg'in ahlaki gelişim dönemleri eşleştirilmek istense, bu bireyin hangi dönemde olduğu söylenebilir?

- A) **Evrensel ahlak**
- B) Ceza ve itaat
- C) Araçsal ilişkiler
- D) Saf çıkarıcı
- E) Kişiler arası uyum

(29 Mayıs 2005 Deneme 2)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 3, 10. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 3, 10. sorunun cevabı: Öğrencinin bilişsel gelişiminin esas kaynağı psikolojik süreçlerdir.)

4. Aşağıdakilerden hangisi Lev Vygotsky'nin düşünceleri ile bağdaşmayan bir açıklamayı içerir?

- A) Eğitim, bireyin sosyal çevresinde başlar.
- B) Bilişsel gelişimin kaynağı, bireyin içinde bulunduğu çevredir.
- C) Kişisel süreçlerden ziyade, sosyolojik süreçler ön plana çıkar.
- D) Çocuk dünyaya gözünü açtığında, temelde kendisini tanıyamaz, onu kendi yapan çevresidir.
- E) **Bilişsel gelişimin yapıtaşı, bireyin genleriyle ona işlenmiş özdür.**

(Türkiye Geneli Deneme Sınavı 1)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 4, 11. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 4, 11. sorunun cevabı: Çevresel uyarıcı ve olayların, çocuğun gelişim ve öğrenmesi üzerinde daha kuvvetli etkiye sahip olduğu dönemdir.)

11. Aşağıdakilerden hangisi, kritik dönemle ilgili, doğru bir ifadeyi içermektedir?

- A) 3-5 yaş arası, çocuğun temel güven duygusu için kritik bir dönemdir.
- B) Kritik dönem içerisinde gerçekleşmesi beklenen istendik davranışların oluşmaması halinde, sonraki dönemlerde de bu davranışlar gerçekleşebilir.
- C) Kritik dönem, çevresel uyarıcıların, bireyin gelişim ve öğrenme düzeyi üzerinde en önemli etkiye sahip olduğu dönemdir.
- D) Kritik dönemlerin tümü, psikomotor öğrenmelerin en az olduğu dönemlerdir.
- E) Aile tutumları, kritik dönemleri etkilemez.

(08 Haziran 2005 Deneme 3)

Bu soruyu okumadan önce,

(Sayfa 4, 12. soruyu inceleyiniz.)

(Sayfa 4, 12. sorunun cevabı: Çocuk yetiştirmede izin verici tutum benimsenmiştir.)

7. Çocuk yetiştirmede kullanılan aşağıdaki tutumlardan hangisinde, "ebeveynin hiçbir kısıtlama ve ikazda bulunmadığı" yöntemi anlatmak için kullanılır?

- A) Demokratik tutum
- B) Yetkeci tutum
- C) Aşırı koruyucu tutum
- D) Aşırı cezalandırıcı tutum
- E) İzin verici tutum

(08 Haziran Deneme 3)

KPSS ADAYLARINA,

Sizlerin de gördüğü gibi, deneme sınavlarında çıkan sorularımızdan kısa bir kesit verdik. Bu kısa kesitte de göreceğiniz gibi, KPSS sınav soruları gerçekten de önceden tahmin edilebilir niteliktedir.

Önemli olan, iyi bir eğitim programı dahilinde, standart soru kalıplarını ve sorulara nasıl yaklaşacağınızı öğrenebilmenizdir.

Bu öğrenme ancak ve ancak, alanında uzman bir eğitim kadrosu tarafından gerçekleştirilebilir.

Nobel Eğitim Kurumları'nda düzenlenen kursların ve öğretim kadrosunun tamamı Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylıdır. Bu sayede, derslerinize giren eğitimcilerin, alanında uzman, gerçek bir eğitim kadrosu olduğunu rahatlıkla görebilirsiniz.

NOBEL DERSHANELERİ

- 16-18 kişilik merkezi ısıtmalı, dahili soğutmalı sınıflarda,
- Tamamı akademisyen (dr, yrd.doç. doç.) eğitim kadrosuyla,
- Ders içi dağıtılan ücretsiz dergi, kitap, yaprak test, sınav dokümanlarıyla,
- Yıl içinde ve yıl sonunda daima yanınızda rehberlik kadrosuyla
- İzmir'in en merkezi konumunda,
- KPSS 2005'de 1. Atama Dönemi'nde %87 yerleştirme başarısıyla, (KPSS 10 Eğitim Bilimleri puan türüne göre, Türkiye'nin en başarılı dershanesidir.)
- KPSS 2005'de öğrencilerinin %57'si ilk binin içerisinde olan,

TÜRKİYE'NİN KPSS ALANINDA EĞİTİM VEREN
M.E.B ONAYLI TEK EĞİTİM KURULUŞUDUR.

Her Türlü Sorunuz İçin:

0 232 441 00 88

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

N
O
B
E
L

4
4
1

0
0

8
8

